

Centrala Zbytu Węgla
„WĘGLOZBYT” S.A.
ul. Kościuszki 30
40-048 KATOWICE

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**DLA
SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM,
ULICA WĘGLOWA 4**

Zatwierdzam:

Dyrektor Składowiska

Sławomir Piłarski

Opracowanie:

INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

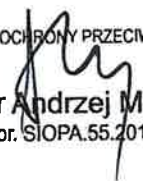
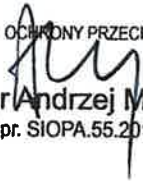

mgr Andrzej Mocek

nr upr. SIOPA.55.2019.1.21

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2057).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719).

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

Lp.	Data	Zakres aktualizacji	Podpis
1.	15.12.2020	Strona tytułowa (str. 1) Rozdział I (str. 9-21) Rozdział II (str. 22-29) Załącznik nr 5 (str. 63-65) Załącznik nr 6 (str. 66-67) Załącznik nr 7 (str. 68) Załącznik nr 14 (str. 75)	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ mgr Andrzej Mocek nr upr. SIOPA.55.2019.1.21
2.	15.12.2022	Strona tytułowa (str. 1) Rozdział I (str. 16-21) Rozdział VII (str. 45-47) Rozdział VIII (str. 48-49) Załącznik nr 5 (str. 63-65) Załącznik nr 6 (str. 66-67) Załącznik nr 7 (str. 68)	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ mgr Andrzej Mocek nr upr. SIOPA.55.2019.1.21
3.	20.11.2023	Strona tytułowa (str. 1) Rozdział I (str. 9-21) Załącznik nr 2 (str. 60) Załącznik nr 4 (str. 62) Załącznik nr 5 (str. 63) Załącznik nr 6 (str. 66-67) Załącznik nr 7 (str. 68) Załącznik nr 19 (str. 80)	INSPEKTOR OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ mgr Andrzej Mocek nr upr. SIOPA.55.2019.1.21

Na podstawie § 6. 7. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów **instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719).

OPRACOWANIE INSTRUKCJI: GRUDZIEŃ 2018 R.

P.H.U. „P.POŻ SERWIS” Andrzej Mocek
ul. Sienkiewicza 19
63-400 Ostrów Wielkopolski
tel. 601 778 313
e-mail: p.poz_serwis@op.pl

PRZEDRUK I KOPIOWANIE CAŁOŚCI LUB FRAGMENTÓW WZBRONIONE

SPIS TREŚCI

Postanowienia i cel opracowania	str. 4
Podstawowe pojęcia i definicje	str. 4
I. Charakterystyka i dane ogólne obiektów Składowiska Węgla Centrali Zbytu Węgla „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim	str. 7
II. Instrukcja składowania węgla kamiennego	str. 22
III. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	str. 30
IV. Zagrożenia pożarowe pomieszczeń oraz przyczyny powstawania pożarów	str. 34
V. Zabezpieczenie przeciwpożarowe pomieszczeń	str. 36
VI. Zasady zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych	str. 41
VII. Wyposażenie budynków i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy	str. 45
VIII. Szkolenie przeciwpożarowe	str. 48
IX. Postępowanie w wypadku pożaru	str. 50
X. Zasady wyposażania obiektów w stałe urządzenia gaśnicze, systemy sygnalizacji pożarowej oraz dźwiękowe systemy ostrzegawcze	str. 53
XI. Odpowiedzialność służbowa i karna za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych	str. 54
XII. Postanowienia końcowe	str. 55

ZAŁĄCZNIKI

nr 1 – Wzór zezwolenia na przeprowadzenie prac spawalniczych itp. prac z otwartym ogniem	str. 56
nr 1a – Wzór protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych ..	str. 58
nr 2 – Wzór oświadczenia o wstępnym przeszkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej	str. 60
nr 3 – Wzór zaświadczenia o odbytym przeszkoleniu okresowym z zakresu	

ochrony przeciwpożarowej	str. 61
nr 4 – Wzór oświadczenia o zapoznaniu się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego	str. 62
nr 5 – Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru	str. 63
nr 6 – Wykaz wybranych przepisów i norm dotyczących ochrony przeciwpożarowej. Stan prawny na dzień 30 czerwca 2023 r.	str. 66
nr 7 – Plan sytuacyjny	str. 68
nr 8 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Portiernia i Budynek ochrony)	str. 69
nr 9 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Budynek administracyjny)	str. 70
nr 10 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Kotłownia)	str. 71
nr 11 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Stacja uzdatniania wody)	str. 72
nr 12 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Punkt obsługi klienta)	str. 73
nr 13 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Stacja uzdatniania wody)	str. 74
nr 14 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Pomocnicze pomieszczenie magazynowe)	str. 75
nr 15 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Magazyn smarów i olejów)	str. 76
nr 16 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Budynek mechaniczny ze spawalnią)	str. 77
nr 17 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Budynek wielofunkcyjny – parter)	str. 78
nr 18 – Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego (Budynek wielofunkcyjny – I piętro)	str. 79
nr 19 – Plan sytuacyjny miejsc magazynowania odpadów palnych	str. 80
nr 20 – Uprawnienia autora instrukcji bezpieczeństwa pożarowego	str. 81

POSTANOWIENIA I CEL OPRACOWANIA

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego została opracowana na podstawie przepisów i wytycznych z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
Wykaz obowiązujących przepisów i norm podano w załączniku nr 6.

2. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego ma na celu:
 - 1/ zapoznanie pracowników Składowiska Węgla Centrali Zbytu Węgla „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przy ulicy Węglowej 4 z informacjami i pouczeniami o zasadach bezpieczeństwa pożarowego;
 - 2/ zapoznanie pracowników Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim z zasadami postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
 - 3/ przygotowanie pracowników Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim do organizacji i przygotowania ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

3. Z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego należy zapoznać pracowników Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim w ciągu 1 miesiąca od wprowadzenia jej w życie, a nowo przyjętych z chwilą zatrudnienia, przyjmując od nich pisemne oświadczenie wg załącznika nr 4.

PODSTAWOWE POJĘCIA I DEFINICJE

1. Bezpieczeństwem pożarowym nazywamy stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

2. Zagrożeniem pożarowym nazywamy zespół czynników wpływających na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożaru, a przez to na bezpieczeństwo życia ludzi i zwierząt lub mienia.

3. Budynek oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:
 - 1/ mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane jako ZL,
 - 2/ produkcyjne i magazynowe, określane jako PM,

- 3/ inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane jako IN.
4. Budynek oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:
- 1/ ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - 2/ ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
 - 3/ ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
 - 4/ ZL IV – mieszkalne,
 - 5/ ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.
5. Gęstość obciążenia ogniowego – to energia cieplna wyrażona w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych.
Zasady obliczania obciążenia ogniowego zawiera PN – B – 02852.
6. Polskie Normy – to normy wprowadzone do obowiązkowego stosowania.
7. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – to prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.
8. Instalacja sygnalizacyjno – alarmowa – to instalacja automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.
9. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu – to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
10. Sprzęt i urządzenia ratownicze – to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.
11. Strefa pożarowa – to przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

12. Stałe urządzenie gaśnicze – to urządzenia związane na stałe z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.
13. Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych – to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.
14. Teren przyległy – to pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach techniczno – budowlanych.
15. Warunki ewakuacji – to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno – organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.
16. Materiały niebezpieczne pożarowo – to gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C), materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia; inne materiały, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.
17. Pas przeciwpożarowy – to system drzewostanów różnej szerokości poddawanych specjalnym zabiegom gospodarczym i porządkowym lub powierzchni wylesionych i oczyszczonych do warstwy mineralnej.
18. Pompownia przeciwpożarowa – to pompownia zasilająca w wodę instalację lub sieć wodociągową przeciwpożarową.
19. Strefa zagrożenia wybuchem – to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.
20. Zagrożenie wybuchem – to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.
21. Urządzenia przeciwpożarowe – to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze systemów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu

- i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.
22. Zabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych – to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności, toksyczność lub temperaturę uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację.
23. W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadzono następujący podział budynków na grupy wysokości:
- 1/ niskie (N) – do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
 - 2/ średniowysokie (SW) – ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
 - 3/ wysokie (W) – ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
 - 4/ wysokościowe (WW) – powyżej 55 m nad poziomem terenu.

ROZDZIAŁ I

CHARAKTERYSTYKA I DANE OGÓLNE OBIEKTÓW SKŁADOWISKA WĘGLA CZW „WĘGLOZBYT” S.A. W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM

1. Lokalizacja obiektu.

Składowisko Węgla Centrali Zbytu Węgla „WĘGLOZBYT” S.A. zlokalizowane jest w granicach administracyjnych miasta Ostrowa Wielkopolskiego, przy ulicy Węglowej 4, w odległości ok. 6 km na zachód od jego centrum.

Teren zakładu rozciąga się na odcinku blisko 2 km wzdłuż linii kolejowej Ostrów Wielkopolski – Krotoszyn, zajmuje powierzchnię ok. 41 ha.

Obiekt składowiska graniczy z terenami kolejowymi, rolniczymi oraz z Bazą Paliw PKN „ORLEN”.

2. Dane ogólne.

Działalność zakładu polega na składowaniu (okresowym gromadzeniu) oraz handlu opałem, który przywożony jest na teren składowiska transportem kolejowym.

Składowisko podzielone jest na place składowe do sypania zwałów węgla w rozbiciu na jego rodzaje i gatunki.

3. Charakterystyka obiektów.

Portiernia.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia, usytuowany przy głównej bramie wjazdowej na teren składowiska.

Ściany z cegły wapienno – piaskowej, stropodach żelbetowy z płyt prefabrykowanych, pokryty papą.

Budynek pełni funkcję szatni dla ochrony zakładu.

Powierzchnia użytkowa: 22,0 m²

Kubatura: 55,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,

- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna.

Budynek ochrony.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia, usytuowany przy głównej bramie wjazdowej na teren składowiska.

Ściany z cegły pełnej i wapienno – piaskowej, stropodach żelbetowy z płyt prefabrykowanych, pokryty papą.

Budynek pełni funkcję posterunku ochrony (kontrola wjazdu/wyjazdu).

Powierzchnia użytkowa: 13,4 m²

Kubatura: 71,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,

Wiata handlowo – marketingowa.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.

Wiata o konstrukcji stalowej (słupy, kratownice, stężenia, płatwie).

Ściany z blachy fałdowanej i poliwęglanu, dach pokryty płytami z poliwęglanu.

Budynek pełni funkcję wystawy posiadanego na składowisku asortymentu towarowego.

Powierzchnia użytkowa: 72,0 m²

Kubatura: 273,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku brak instalacji.

Budynek administracyjny.

Budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia, do którego przylega kotłownia. Ściany z cegły wapienno – piaskowej i pustaków, strop z płyt kanałowych prefabrykowanych, pokryty papą.

W budynku znajdują się pomieszczenia biurowe.

Powierzchnia użytkowa: 312,9 m²

Kubatura: 986,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Kotłownia.

Budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia, który przylega do budynku administracyjnego.

Ściany z cegły pełnej i wapienno – piaskowej, słupy żelbetowe monolityczne, Stropodach z płyt kanałowych prefabrykowanych, dach ocieplony żużlobetonem, pokryty papą.

Powierzchnia użytkowa: 52,1 m²

Kubatura: 140,00 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa.

Stacja uzdatniania wody.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Ściany z cegły pełnej i wapienno – piaskowej, słupy żelbetowe monolityczne,
Stropodach z płyt kanałowych prefabrykowanych, dach ocieplony żużlobetonem,
pokryty papą.

Powierzchnia użytkowa: 67,8 m²

Kubatura: 389,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Punkt Obsługi Klienta.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Ściany zewnętrzne z pustaków ceramicznych, ściany wewnętrzne z pustaków.
Strop typu Teriva, stropodach ocieplony, dach ocieplony, pokryty 2x papą
termozgrzewalną.

Powierzchnia użytkowa: 94,4 m²

Kubatura: 480,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Budynek wielofunkcyjny.

Wolnostojący budynek dwukondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Konstrukcja budynku – bloki żelbetowe prefabrykowane.
Strop stanowią płyty żelbetowe prefabrykowane, stropodach z płyt korytkowych, pokryty papą.
Na parterze pomieszczenia socjalno – biurowe i magazynowe oraz magazynowo – warsztatowe, a na piętrze zlokalizowano pomieszczenia biurowe, socjalne i laboratoryjne (strefy ZL III i PM o gęstości obciążenia ogniowego $< 500 \text{ MJ/m}^2$).

Powierzchnia użytkowa: $996,9 \text{ m}^2$

Kubatura: $3140,0 \text{ m}^3$

Wysokość: $< 12,0 \text{ m}$ (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Budynek mechaniczny ze spawalnią.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia, murowany w technologii tradycyjnej, w niewielkiej części (magazyn) konstrukcji drewnianej.
W budynku znajdują się pomieszczenia socjalne (szatnie, umywalnie) oraz pomieszczenia warsztatowe i produkcyjno – magazynowe (strefy ZL III i PM o gęstości obciążenia ogniowego $< 500 \text{ MJ/m}^2$).

Powierzchnia użytkowa: $934,2 \text{ m}^2$

Wysokość: $< 12,0 \text{ m}$ (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Lokomotywnia z garażami i budynkiem zwrotniczych OZW 1.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Budynek o ścianach z cegły wapienno – cementowej i pustaków żużlowo – betonowych.
Stropodach z płyt korytkowych i żużlowo – betonowych, pokryty papą.
pokryty papą.
Wykorzystanie budynku – zajezdnia lokomotyw i garaże dla samochodów.
Przylegający w zachodnim szczycie budynek zwrotniczych OZW 1 obecnie nie jest użytkowany.

Powierzchnia użytkowa: 607,4 m²
Kubatura: 2821,0 m³
Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa,
- wodno – kanalizacyjna,
- centralnego ogrzewania.

Magazyn smarów i olejów.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Budynek o ścianach z cegły wapienno – cementowej, stropodach z płyt korytkowych, pokryty papą.
Wykorzystanie budynku – magazyn materiałów łatwopalnych (smarów i olejów).

Powierzchnia użytkowa: 80,4 m²
Kubatura: 393,0 m³
Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa.

Zakładowa stacja paliw.

Zakładowa stacja paliw składająca się z podziemnego zbiornika dwukomorowego oraz dystrybutora paliw (olej napędowy) zlokalizowanego pod zadaszeniem.
Pojemność zbiornika: 22,00 m³

Pomocnicze pomieszczenie magazynowe.

Wolnostojący budynek jednokondygnacyjny, bez podpiwniczenia.
Budynek o ścianach z cegły pełnej i wapienno – cementowej, stropodach o konstrukcji drewnianej, pokryty papą.
Wykorzystanie budynku – budynek magazynowy, do którego w szczycie zlokalizowano zasiek do przechowywania butli z tlenem.

Powierzchnia użytkowa: 70,8 m²

Kubatura: 203,0 m³

Wysokość: < 12,0 m (budynek niski – N)

W budynku występują następujące instalacje:

- elektryczna,
- odgromowa.

Rozdzielnia.

Rozdzielnię stanowi zespół budynków wiaty nad bocznicą kolejową z wytwornicą wagonów.

W części podziemnej znajdują się leje zasypowe i taśmociąg transportowy.

Po zmianie kierunku transportu kolejnym taśmociągiem w obudowanym tunelu węgiel transportowany jest do budynku rozdzielni, gdzie kierowany jest do wybranego taśmociągu na wybrane zwałowisko.

Wymienione wyżej urządzenia dostosowane są do pracy dwukierunkowej, umożliwia rozładunek węgla z wagonów na zwałowiska i ze zwałowisk poprzez załadownię na wagony.

Oprócz rozładunku wagonów wywrotnicą prowadzony jest ich także rozładunek czerpakami.

Podczas opisanych operacji rozładunku i załadunku wagonów, a także w rozdzielni mogą występować lokalne strefy zagrożenia wybuchem, których zasięgi określono w dokumencie pt. „Ocena ryzyka zagrożenia wybuchem, wyznaczanie stref oraz dokument zabezpieczenia stanowisk pracy zagrożonych wybuchem”.

Plac składowy.

Na terenie składowiska znajduje się 10 placów, na których usypywane są zwałowiska węgla i biomasy (gęstość obciążenia ogniowego każdego z placów > 4000 MJ/m²). Place rozmieszczone są wzdłuż torów kolejowych. Pomiedzy placami na całej długości zlokalizowany jest taśmociąg do transportu węgla lub biomasy.

4. Kategoria zagrożenia ludzi.

Budynki biurowe i socjalne Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. kwalifikują się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Budynki warsztatowe i magazynowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania zalicza się do budynków produkcyjnych i magazynowych, określanych jako PM (zgodnie z § 209 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie).

5. Zagrożenie wybuchem.

W trakcie wyładunku węgla wywrotnicą, lokalnie podczas załadunku na wagony oraz w obiekcie rozdziału mogą powstać potencjalne strefy zagrożenia wybuchem. Wielkość stref oraz zasady bezpieczeństwa określa opracowanie pt. „Ocena ryzyka zagrożenia wybuchem, wyznaczanie stref oraz dokument zabezpieczenia stanowisk pracy zagrożonych wybuchem”.

6. Warunki ewakuacji.

Szerokość pionowych i poziomych dróg ewakuacyjnych, szerokość wyjść oraz długość przejść i dojść ewakuacyjnych powinna być zgodna z postanowieniami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225).

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane „przejściem ewakuacyjnym”, o długości nieprzekraczającej:

1/ w strefach pożarowych ZL – 40 m,

2/ w strefach pożarowych PM, o obciążeniu ogniowym nieprzekraczającym 500 MJ/m², w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej oraz w strefach pożarowych PM w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej bez względu na wielkość obciążenia ogniowego – 100 m.

Dopuszczalne długości dojazdów ewakuacyjnych w strefach pożarowych określa tabela:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojazdu w m	
	Przy jednym dojeździe	przy co najmniej 2 dojazdach*
ZL III	30	60
PM o $Q \leq 500$ MJ/m ² , bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	60	100

* dla dojazdu najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojazdu długość większą o 100% od najkrótszego. Dojeżdżania nie mogą się pokrywać ani krzyżować.

7. Usytuowanie w stosunku do siedzib służb ratowniczych.

Składowisko Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim w stosunku do siedzib zasadniczych służb ratowniczych usytuowane jest w następujący sposób:

Nazwa jednostki	Odległość (km)	Przybliżony czas dojazdu (min.)
Straż Pożarna Ostrów Wielkopolski, ul. Batorego 21	6,1	9
Policja Ostrów Wielkopolski, ul. Odolanowska 19	7,6	10
Pogotowie Ratunkowe Ostrów Wielkopolski, ul. Limanowskiego 20	7,8	10

8. Wyposażenie w gaśnice.

Na wyposażeniu obiektów Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim znajduje się niżej wymieniony podręczny sprzęt gaśniczy:

Typ gaśnicy	Ilość (szt.)
Gaśnica proszkowa 6 kg ABC	25
Gaśnica śniegowa 5 kg BC	12
Gaśnica proszkowa 12 kg ABC	22

Gaśnica przewoźna proszkowa 25 kg ABC

2

Podręczny sprzęt gaśniczy rozmieszczony jest w miejscach widocznych, łatwo dostępnych.

Miejsce usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego oznakowane zostały zgodnie z Polską Normą.

Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych, w odnośnej dokumentacji techniczno – ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

9. Zaopatrzenie wodne.

W budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim nie występuje wewnętrzna instalacja hydrantowa.

Zaopatrzenie wodne dla celów gaśniczych, do zewnętrznego gaszenia pożaru na potrzeby straży pożarnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 124, poz. 1030) wynosi 60 dm³/s.

Na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. dla celów gaśniczych, do zewnętrznego gaszenia pożaru zlokalizowane są: hydranty naziemne DN 80 (15 szt.) oraz hydranty podziemne DN 80 (11 szt.), przy czym odległość pomiędzy poszczególnymi hydrantami wynosi 46 – 73 m.

Miejsca usytuowania hydrantów zewnętrznych oznakowane zostały zgodnie z Polską Normą.

Hydranty zewnętrzne powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom i konserwacji przez właściciela sieci wodociągowej przeciwpożarowej.

W celu zapewnienia wymaganej do celów przeciwpożarowych ilości wody na terenie składowiska został wybudowany otwarty zbiornik przeciwpożarowy zapewniający całkowite zaopatrzenie na wodę do celów pożarowych przez maksymalny przyjęty czas trwania pożaru.

Zgodnie z rozporządzeniem i Polską Normą PN-B-02857:2017-04 wymagany zapas wody dla otwartego zbiornika powinien wynosić, przy założeniu maksymalnego czasu trwania pożaru 4 godzin:

$$V = 60 \cdot (4 \cdot 3600) / 1000 = 864 \text{ m}^3$$

Parametry hydrotechniczne zbiornika:

- powierzchnia lustra wody – $F_{lw} = 2.503 \text{ m}^3$
- rzędna lustra wody przy normalnym poziomie wody – $R_{lw} = 142,70 \text{ m.n.p.m.}$
- powierzchnia dna zbiornika – $F_d = 1.510 \text{ m}^3$
- rzędna dna – $R_d = 140,50 \text{ m.n.p.m.}$

- pojemność wodna przy normalnym poziomie wody – $V = 4.400 \text{ m}^3$

W celu zabezpieczenia przed dostaniem się na teren zbiornika osób postronnych oraz zwierzyny, na całym obwodzie zbiornika zamontowane jest ogrodzenie. Stanowisko do czerpania wody ze zbiornika zostało utworzone przy drodze wewnętrzzakładowej.

Znajduje się tu zatoka dla pojazdów pożarniczych o długości 12 m i szerokości 4 m, przy której zlokalizowana jest studnia ssawna z trzema nasadami DN 110 do podłączenia autopompy pojazdów pożarniczych.

10. Drogi pożarowe.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 124, poz. 1030) droga pożarowa jest wymagana. Droga pożarowa do Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. przebiega od strony ul. Węglowej.

Sieć dróg wewnętrznych jest w części utwardzona pomiędzy pryzmami zagęszczona co pozwala na swobodne poruszanie się pojazdów ratowniczych i dotarcie do wszystkich obiektów składowiska.

Na posesję składowiska prowadzą trzy wjazdy.

11. Główny wyłącznik prądu elektrycznego.

Główny wyłącznik prądu elektrycznego zlokalizowany jest na budynku rozdzielni R 1 (NN).

Miejsce lokalizacji głównego wyłącznika prądu oznakowane jest zgodnie z Polską Normą.

12. Kurek główny instalacji gazowej.

Instalacja gazowa nie występuje.

13. Instrukcje przeciwpożarowe i wykazy telefonów alarmowych.

Na terenie obiektów Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim w widocznych miejscach wywieszane są instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

14. Instalacja sygnalizacji pożaru i urządzenia oddymiające.

W budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim nie występują: instalacja sygnalizacji pożaru oraz urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych.

15. Instalacja oświetlenia awaryjnego.

Budynki Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim oprócz obiektu Punktu Obsługi Klienta nie są wyposażone w instalację oświetlenia awaryjnego – oświetlenie ewakuacyjne.

16. Klasa odporności pożarowej budynków oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych.

Dla budynków ZL III Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim wymagana jest klasa „D” odporności pożarowej budynku.

Dla budynków PM Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim wymagana jest klasa „E” odporności pożarowej budynku.

Klasa „D” i „E” odporności pożarowej budynku wymaga następujących klas odporności ogniowej poszczególnych jego elementów:

	Klasa „D”	Klasa „E”
Główna konstrukcja nośna	R 30	(-)
Konstrukcja dachu	(-)	(-)
Strop	REI 30	(-)
Ściana zewnętrzna	EI 30	(-)
Ściana wewnętrzna	(-)	(-)
Przekrycie dachu	(-)	(-)
Biegi i spoczniki schodów	R 30	R 30

Elementy budynku NRO – nierozprzestrzeniające ognia.

Oznaczenia w tabelach:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach) określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach) określona jw.,

17. Gęstość obciążenia ogniowego budynków.

Budynki Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim, które kwalifikuje się do obiektów PM posiadają n/w parametry gęstości obciążenia ogniowego.

Nazwa budynku	Gęstość obciążenia ogniowego (MJ/m ²)
Budynek wielofunkcyjny (częściowo zaliczony do PM)	< 500
Stacja uzdatniania wody	< 500
Lokomotywnia z garażami	< 500
Magazyn smarów i olejów	< 500

**CENTRALA ZBYTU WĘGLA "WĘGLOZBYT" S.A.
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM**

Pomocnicze pomieszczenie magazynowe	< 500
Budynek mechaniczny ze spawalnią	< 500
Place składowe (10.)	> 4000

18. Zbiornik na olej napędowy.

Na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim zlokalizowany jest bezciśnieniowy naziemny zbiornik dwupłaszczowy przeznaczony do magazynowania paliwa płynnego klasy III o pojemności 5.000 l (typ SIBUSO NVC5000).

Przedmiotowy zbiornik posiada wbudowany odmierzacz paliwa i przeznaczony jest do tankowania pojazdów składowiska.

19. Miejsca magazynowania odpadów palnych.

Na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim zlokalizowane są 2 miejsca magazynowania odpadów palnych:

1. Miejsce nr 1 – teren wyznaczony poza budynkami do magazynowania odpadów w stosie o powierzchni 35 m² (stos o wysokości do 4 m).
Dopuszczalna gęstość obciążenia ogniowego do 1.000 MJ/m².
W miejscu magazynowania nr 1 odpadów palnych możliwe wystąpienie pożarów grupy A.
2. Miejsce nr 2 – miejsce składowania odpadów palnych (ciekłych i stałych) poza budynkami, w tym pod wiatą stalową oraz w pojemnikach lub kontenerach do tego przeznaczonych. Powierzchnia miejsca magazynowania nr 2: do 365 m², wysokość wiaty stalowej: do 5 m.
W miejscu nr 2 magazynowania odpadów palnych możliwe wystąpienie pożarów grupy A i B.
Dopuszczalna gęstość obciążenia ogniowego do 1.000 MJ/m².
Wokół miejsca nr 2 zachowuje się pas terenu o szerokości 8 m od miejsca magazynowania – budynek o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m².

Zaopatrzenie wodne stanowią hydranty zewnętrzne o wydajności 10 dm³/s.

W miejscu magazynowania odpadów nr 1 nie jest wymagany podręczny sprzęt gaśniczy.

Miejsce magazynowania odpadów nr 2 wyposażono w: 2 gaśnice przenośne o masie środka gaśniczego 6 kg i skuteczności gaśniczej 55A, 233B każda oraz 1 koc gaśniczy o wymiarach 2 m x 3 m.

Dla ww. miejsc magazynowania odpadów palnych opracowany został operat przeciwpożarowy przez Rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych mgr inż. poż. Pawła Obważanka, z którego plan sytuacyjny przedstawiono w załączniku nr 19 niniejszej instrukcji (str. 80).

ROZDZIAŁ II

INSTRUKCJA SKŁADOWANIA WĘGLA KAMIENNEGO

1. Skład węgla – wymagania ogólne.

Teren pod skład węgla powinien być suchy, nie zatapiający przez wody powodziowe i położony powyżej miejsc ewentualnego okresowego gromadzenia się wód opadowych. W przypadku występowania na wybranym terenie wód gruntowych, należy obniżyć poziom tych wód za pomocą rowów lub drenów odwadniających.

W miejscach przewidzianych do sypania zwałów nie powinno być przewodów grzewczych, kabli elektrycznych, kanałów wodnych oraz innych instalacji umożliwiających dopływ ciepła lub powietrza do podłoża zwałów.

Podłoże zwałowego składu węgla powinno mieć co najmniej jednokierunkowe nachylenie $3 \div 8$ %, powinno być twarde lub utwardzone oraz wytrzymałe na działanie mechanicznych urządzeń do zwałowania i pobierania węgla ze zwałów.

Zaleca się wykonanie podłoża z płyt betonowych, z kostki granitowej lub z klinkieru. W składach węgla bardzo dużych podłoże można wykonać w postaci zagęszczonej warstwy mułu węglowego ułożonego bezpośrednio na podkładzie naturalnym lub sztucznym. Jeżeli w podłożu znajduje się warstwa żużla, gruzu ceglanego, tłuczniwa granitowego, odpadów powęglowych lub innego podobnego materiału, warstwę należy uszczelnić mułem węglowym i starannie zagęścić. Dopuszcza się podłoże naturalne, jeśli jest szczelne (np. z gliny). Wykluczyć należy na podłożu występowanie wszelkich zanieczyszczeń zarówno pochodzenia organicznego i nieorganicznego.

Drogi pomiędzy zwałami powinny mieć nawierzchnię twardą nieulepszoną wg PN-87/S-02201, dostosowaną do używania pojazdów i powinny być traktowane jako drogi pożarowe. Układ dróg powinien być taki, aby przy zagrożeniu pożarowym można było dotrzeć do dowolnego miejsca każdego zwału. Szerokość drogi powinna wynosić co najmniej 3 m oraz uwzględniać bezpieczną odległość od krawędzi podstawy zwału.

Oświetlenie elektryczne składu w zakresie stosowanych natężeń i równomierności oświetlenia powinno odpowiadać wymaganiom wg PN-76/G-02601.

2. Wyposażenie składu:

- a/ urządzenia rozładunkowe o dużej wydajności, umożliwiające w ciągu 14 godzin rozładunek węgla ze środków transportowych w ilości pokrywającej największe dobowe zapotrzebowanie zakładu na węgiel, z tym zastrzeżeniem, że ładunek

- podstawionych środków transportowych należy przeprowadzić w czasie wymaganym przez przewoźnika; w przypadku otrzymania węgla w pociągach marszrutowych, wydajność urządzeń rozładunkowych powinna zapewniać rozładunek marszruty w czasie nie dłuższym niż 6 godzin,
- b/ urządzenia do transportu węgla z urządzenia rozładunkowego do składu rezerwowego; wydajność tego urządzenia powinna umożliwić transport do składu rezerwowego co najmniej 50% masy węgla z największego dobowego zużycia zakładu w systemie pracy dwuzmianowej,
 - c/ mechaniczne urządzenie do transportu węgla z urządzeniami do rozładunkowego do składu wyrównawczego; wydajność tego urządzenia powinna być taka sama jak wydajność urządzenia rozładunkowego,
 - d/ mechaniczne urządzenia do pobierania węgla ze składu rezerwowego i przesyłania go na główną drogę zasilania zakładu lub dalszego transportu z pomiarem masy ładunków lub nadawy; wydajność tych urządzeń powinna zapewnić pełne pokrycie największego dobowego zapotrzebowania zakładu na paliwo, zakładając pobieranie węgla ze zwału w ciągu 10 dni w systemie pracy dwuzmianowej,
 - e/ mechaniczne urządzenia do pobierania węgla ze składu wyrównawczego i do przesyłania go na główną drogę zasilania zakładu z pomiarem masy; wydajność tych urządzeń powinna zapewnić pełne pokrycie największego dobowego zapotrzebowania zakładu na paliwo w systemie pracy dwuzmianowej,
 - f/ urządzenia do warstwowego układania i zagęszczania węgla na zwałach,
 - g/ waga wagonowa o nośności 100 t oraz waga samochodowa o nośności od 20 t lub wagi obmiarowe, albo elektroniczne taśmowe.
 - h/ urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy w formie czynnych hydrantów zewnętrznych odległych od siebie nie więcej niż 75 m, umieszczone poza zwałami węgla zdadne do użytku węże pożarnicze i prądownice wodne.

3. Samozagrzewanie i samozapalenie się węgla.

Do podnoszenia się temperatury wszystkich rodzajów węgla, skłonnego do samozapalenia się, przyczyniają się następujące czynniki:

- a/ własności węgla i skłonność do samozapalenia się, zawartość wilgoci, pewne składniki substancji mineralnej węgla, sorpcja tlenu, skłonność do wietrzenia i uleganie rozpadowi pod wpływem opadów atmosferycznych,
- b/ niewłaściwe metody składowania węgla, pozwalające na łatwe utlenianie się węgla, jak np. przez łatwy dostęp powietrza do wnętrza zwału, mały opór aerodynamiczny zwału, niewłaściwe łączenie sortymentów i gatunków węgla, prowadzenie gorących rurociągów blisko węgla itp.,

- c/ obecność zanieczyszczeń jak: drewno, szmaty, pozostałości roślinne itp. przyspieszających początek i wzmagających proces zagrzewania się węgla,
- d/ podwyższona temperatura i wilgoć węgla przy zakładaniu zwału,
- e/ stosunkowo duża powierzchnia składu, sprzyjająca przedostawaniu się powietrza do jego wnętrza; w zasadzie im większy jest stosunek powierzchni składu do jego objętości – tym większe jest niebezpieczeństwo utleniania się węgla; im większa jest wysokość i szerokość składu przy tej samej objętości – tym zagrożenie jest mniejsze.

Samozagrzewanie się węgla zaczyna się od razu po złożeniu go na składzie. Im wyższa temperatura powietrza w czasie składowania oraz im dłuższy okres czasu upływa od chwili wyładowania węgla do usypania go w przyzmy i uwalcowania, tym szybciej podnosi się temperatura węgla, osiągając znaczne wartości. W okresie pierwszych kilku miesięcy składowania występują znaczne wahania i wzrost temperatury węgla, następnie temperatura złożonego zgodnie z przepisami węgla stabilizuje się i wreszcie zaczyna opadać o 1 °C co miesiąc. Jeżeli rozwój procesu samozagrzewania się nie zostanie zahamowany (np. przez odcięcie dostępu powietrza do wnętrza zwału), następuje dalszy, coraz szybszy wzrost temperatury składowanego węgla ponad 45 °C. W wypadku zagrzewania się zwału do temperatury 60 –70 °C na całej powierzchni, przeciwdziałanie dalszemu wzrostowi temperatury jest bardzo utrudnione i węgiel może sam zacząć się palić.

4. Zasady składowania węgla.

W miarę możliwości każdy asortyment węgla i brykietów należy składować w oddzielnych zwałach.

Dopuszcza się składowanie w jednym zwale następujących sortymentów węgla według PN82/G-97001:

- a/ sortymenty Ks; Ko; Kol; Koll; Ol; GrI oraz GrII, bez względu na przynależność węgla do grupy samozapalności – wg PN-93/G-04558,
- b/ sortymenty O; OII; GkI; GI II oraz Gk, bez względu na przynależność węgla do grupy samozapalności – wg PN-93/G-04558,
- c/ sortymenty Dr; MI; MII; MIII i Ns z tym zastrzeżeniem, że w przypadku przewidywanego czasu składowania dłuższego od czasu bezpiecznego węgla można składować tylko przez układanie warstwami z zagęszczeniem.

Dopuszczalny czas składowania węgla uzależnia się od stosowanej prewencji pożarowej w trakcie formowania zwałów. W przypadku luźnego sypania zwałów czas ten nie może przekraczać czasu bezpiecznego składowania dla danego sortymentu. Dla zwałów układanych warstwami nie ogranicza się czasu składowania.

Sypanie zwałów węgla.

Zwał węgla winien mieć kształt bryły geometrycznej o trapezowym pionowym przekroju poprzecznym.

W przypadku składowania węgla sortymentów Ks; Kol; Koll; Ko; Ol; Oll; O; Gr I; Gr II według PN-82/G-98001 oraz brykietów z węgla kamiennego według PN-80/G-97031 dopuszcza się zwały o kształcie stożka lub ostrosłupa.

Wymiary podstawy zwału należy tak dobierać, aby za pomocą będących do dyspozycji urządzeń do pobierania węgla ze zwałów można było w razie potrzeby np. przy zagrożeniu pożarowym dotrzeć do dowolnego miejsca każdego zwału.

Dopuszczalne wysokości zwałów sypanych luźno:

8 m – zwały węgla sortymentów Dr; Ml; Mll; Mlll i mieszanek tych sortymentów węgla z mułem węglowym,

6 m – zwały węgla sortymentów Gkl; Gkl; Gk,

4 m – zwały węgla pozostałych sortymentów, zwały brykietów, zwały przerostów z procesów wzbogacania oraz zwały węgla zmieszanego z przerostami z procesu wzbogacania urobku.

Wysokość zwałów sypanych z zagęszczeniem oraz zwałów mułów węglowych nie ogranicza się.

Zbocza zwałów w miarę możliwości powinny mieć nachylenie od 5 do 10⁰ mniejsze, niż kąt naturalnego zsypania węgla.

Sposoby sypania zwałów:

- sypanie luźne – sposób zalecany przy składowaniu węgla sortymentów Ks; Kol; Koll; Ko; GrI; GrII; Ol; Oll; O oraz brykietów z węgla kamiennego,
- sypanie z zagęszczeniem – sposób zalecany przy składowaniu węgla sortymentów Dr; Ml; Mll; Mlll; Gkl; Gkl; Gk i Ns oraz mieszanek mułu i przerostów z wymienionymi sortymentami.

Sypanie zwałów luźne.

Węgiel należy sypać z wysokości nie przekraczającej:

1 m – w przypadku sortymentów Ks; Kol; Koll; Ko; GrI; GrII; Ol; Oll; O i Ns oraz brykietów,

2 m – w przypadku węgla sortymentów Gkl, GrII oraz Gk.

Węgiel pozostałych sortymentów można sypać z dowolnej wysokości, nie powodującej pylenia i nie przekraczającej 7 m.

Dla uzyskania trapezowego kształtu zwału należy jego górną część rozgarnąć i wyrównać. Rozgarniać należy w ten sposób, aby najdrobniejsze ziarna węgla układające się wskutek naturalnej segregacji wzdłuż strefy centralnej zwału pokryły równomiernie jego zbocza.

Sypanie zwałów z zagęszczeniem.

Węgiel należy sypać z wysokości podanej powyżej po całej powierzchni zwału warstwami o grubości uzależnionej od stosowania prewencji pożarowej.

W czasie sypania węgla należy rozgarniać tak, aby nie dopuścić do segregacji ziaren lub wytworzenia się gniazd węgla o różnym uziarnieniu lub innych odmiennych cechach np. nierównomiernym zawilgoceniu.

Każdą usypaną warstwę należy zagęścić walcem lub innym urządzeniem zagęszczającym o nacisku na powierzchnię węgla nie mniejszym niż 0,3 MPa, grubość pojedynczej warstwy nasypowej nie może przekraczać:

- 1,5 m dla węgla należącego do I lub II grupy samozapalności wg PN-93/G-04558,
- 1,0 m dla węgla należącego do III grupy samozapalności wg PN-93/G-04558,

Przy użyciu urządzenia zagęszczającego o działaniu wibracyjnym i nacisku nie mniejszym niż 0,6 MPa, grubość pojedynczej warstwy nasypowej nie może przekraczać 1,5 m dla wszystkich grup samozapalności węgla.

Usypanie następnej warstwy węgla może nastąpić dopiero po uwalcowaniu powierzchni warstwy poprzedniej tak, aby nie uzbrojonym okiem nie można było stwierdzić obecności szczelin. Po usypaniu ostatniej warstwy ziarna węgla należy wyrównać górną powierzchnię i zbocza zwału, a następnie górną powierzchnię i zbocza zwału dokładnie uwalcować.

Kontrola stanu składowania węgla.

Oględziny zewnętrzne węgla.

Po dwóch tygodniach od dnia umieszczenia pierwszej partii węgla należy w ciągu trzech miesięcy, codziennie przeprowadzać oględziny węgla. Po trzech miesiącach oględziny węgla należy przeprowadzać co najmniej 2 razy w tygodniu. Należy zwracać uwagę na następujące objawy zgrzania się węgla, uszeregowane w kolejności wzrastającego zagrożenia pożarowego:

- ukazywanie się wcześniej ranko wilgotnych plam na powierzchni węgla w składzie, znikających po wschodzie słońca (nie mylić z rosą węgla w składzie osiadającą równomiernie na całej powierzchni zwału),
- szybkie miejscowe wysychanie opadów atmosferycznych, a zimą topnienie śniegu,
- występowanie obłoczków pary wodnej,
- powstawanie nalotów popiołu i siarki,
- utlenianie się dymów o charakterystycznym zapachu.

W przypadku zauważenia wymienionych objawów, w miejscu ich wystąpienia należy przeprowadzić prowizoryczną kontrolę temperatury węgla za pomocą pręta stalowego o średnicy około 15 mm i długości ok. 2 m, z zaostrzonym jednym końcem. Pręt należy wbić na całą długość, pozostawić go w węglu około 5 minut, a następnie szybko wyjąć i przesuwając dłonią po pręcie stwierdzić stopień jego nagrzania. Stwierdzenie wyraźnego nagrzania się pręta jest dowodem powstawania w tym miejscu składu zagrożenia pożarowego.

W tym miejscu należy założyć pomiarową rurę stalową.

Stwierdzone w czasie kontroli uszkodzenia zwału spowodowane opadami atmosferycznymi lub innymi czynnikami należy usunąć w ciągu 24 godzin przez ponowne wyrównanie i uwalcowanie.

Kontrola temperatury węgla.

Przyrządy do pomiaru temperatury węgla. Skład węgla powinien być wyposażony w przyrządy do pomiaru temperatury składowanego węgla, tzn:

- pomiarowe rury stalowe cienkościenne o długości od 2 m do 3 m i średnicy wewnętrznej dostosowanej do średnicy posiadanych termometrów lub czujników termoelektrycznych, w dowolnej części perforowane, w góry zaślepione z możliwością otwarcia na czas pomiaru;
- termometry elektryczne, termometry rtęciowe szklane pręcikowe maksymalne lub termometry rtęciowe odległościowe z sygnalizacją, a także przyrządy pomiarowe podczerwieni.

Miejsca pomiaru temperatury.

W miejscach uznanych za niebezpieczne, np.: skarpy od strony wiatrów najczęściej wiejących, skarpy nasłonecznione należy umieścić rury pomiarowe. Rury pomiarowe należy umieścić również w miejscach, w których wcześniej stwierdzono podwyższoną temperaturę za pomocą pręta metalowego.

Odległość między rurami pomiarowymi nie powinna przekraczać 30 m.

Zaleca się pomiar temperatury węgla za pomocą przyrządu pomiarowego podczerwieni. Pomiary takie umożliwiają wykrycie anomalii temperatury składowanego węgla, mogące być wynikiem formowania się ognisk samozagrzewania. Za anomalię temperatury uważa się sytuację, gdy różnica temperatur Δt w $^{\circ}\text{C}$, obliczana wg wzoru $\Delta t = (t - t_0)$, przekracza 3°C , w którym: t – oznacza temperaturę powierzchni składowanego węgla, w $^{\circ}\text{C}$; t_0 – oznacza temperaturę otoczenia, w $^{\circ}\text{C}$.

Częstotliwość pomiarów temperatury.

Pomiar temperatury należy prowadzić dwa razy w tygodniu niezależnie od codziennych oględzin. Jeżeli w ciągu dwóch miesięcy nie stwierdzi się wzrostu temperatury składowanego węgla, można po tym okresie prowadzić pomiary tylko raz na tydzień, a po dalszych 2 miesiącach raz na 2 tygodnie.

Sposób pomiaru.

Element pomiarowy (np. termometr) należy umieścić w rurze na głębokości ok. 2 m przez okres co najmniej 10 minut.

Zaleca się badanie składu chemicznego atmosfery wewnątrz składowanego węgla, a szczególnie stężenia tlenu węgla, którego postępujący wzrost świadczy o rozwoju procesu samozagrzewania węgla.

Wyniki kontroli składowanego węgla należy zapisywać do kart składowania prowadzonych oddzielnie dla każdego zwalę węgla.

5. Zapobieganie pożarom składowanego węgla.

Oznakami niepomyślnego stanu składowanego węgla są:

- systematyczne codzienne podnoszenie się temperatury węgla o $2 \div 5$ °C niezależnie od temperatury powietrza,
- podniesienie się temperatury do + 45 °C,
- zewnętrzne oznaki odbywającego się procesu samozagrzewania się.

W takich przypadkach muszą być zastosowane środki prowadzące do zlikwidowania samozagrzewania się węgla. Wszystkie zauważone na powierzchni pryzm miejsca uszkodzeń powinny być natychmiast uzupełnione, wyrównane i ubite.

W przypadku stwierdzenia (w wyniku pomiarów temperatury lub kontroli zewnętrznej) ognisk samozagrzewania się, należy przy użyciu termometrów ustalić granice tych ognisk oraz miejsca możliwego przedostawania się powietrza. Miejsca przedostawania się powietrza oraz powierzchnie pryzm znajdujące się ponad ogniskami samozagrzewania się (na przestrzeni 2-3 krotnie większej od ustalonych granic tych ognisk) muszą być codziennie starannie walcowane, aż do czasu zwalczania tych ognisk.

Przed walcowaniem należy sondy usunąć i ponownie je ustawić po skończeniu walcowania.

Jeżeli stwierdzi się ustabilizowanie temperatury węgla po jego uwalcowaniu i uszczelnieniu, należy nadal dokonywać codziennie pomiarów temperatury, aż do czasu jej obniżenia się. W wypadku wzrostu temperatury węgla na pewnych odcinkach pryzmy powyżej 60 °C, a również w wypadkach, kiedy środki zastosowane do zlikwidowania samozagrzewania się nie pomogą, rozgrzany węgiel należy z pryzmy usunąć i w razie braku w nim ognisk zapalnych po zalaniu obficie wodą skierować go do zużycia.

Gaszenie ognisk zapalnych na zwale wodą jest zabronione. Miejsca po usuniętym węglu należy natychmiast poddać starannemu walcowaniu. Zabrania się dosypywania węgla świeżego do partii węgla, gdzie temperatura wynosi 45 °C i więcej.

Rozgrzany węgiel wraz z ogniskami zapalnymi powinien być ochłodzony przez rozrzucenie go na wolnej przestrzeni warstwą grubości do 0,5 m i w razie potrzeby zalany dużą ilością wody. Po ochłodzeniu i podsuszeniu zalanego wodą węgla trzeba go odtransportować ze składu.

Magazynowany węgiel w miarę możliwości technicznych i eksploatacyjnych należy ekspediować kierować się następującą kolejnością, niezależnie od okresu jego magazynowania:

- a/ niebezpieczne pod względem stanu temperaturowego (powstawanie ognisk o temperaturze + 60 °C,
- b/ niepomyślne (powstawanie ognisk o temperaturze + 45 °C),
- c/ odporne (stała temperatura w przyzmi wynosi poniżej + 45 °C).

Podłoże składu po każdorazowym uwolnieniu go od węgla powinno być oczyszczone, wyboje i nierówności wypełnione gruntem o składzie jednorodnym z pierwotnym składem podłoża i dokładnie uwalcowane.

6. Zwalczanie pożarów składowanego węgla.

W przypadku pożarów składowanego węgla należy postępować zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji postępowania na wypadek pożaru umieszczonej w widocznym miejscu.

Niezależnie od powyższego należy zwracać uwagę na:

- a/ niedopuszczalność lekceważenia wstępnych objawów zagrożenia pożarem,
- b/ konieczność zachowania odpowiednich środków ostrożności, zapobiegających możliwości zatrucia się pracowników zatrudnionych przy likwidowaniu zagrożenia pożarowego,
- c/ zakaz zalewania małą ilością wody miejsc zagrożonych pożarem.

Wprowadza się absolutny zakaz palenia ognisk na składzie.

Prace spawalnicze i inne stwarzające zagrożenie temperaturowe winno być właściwie zabezpieczone.

Stacje i m magazyny paliw płynnych i gazowych powinny być zlokalizowane w odległości nie mniejszej niż 30 m od składowanego węgla.

Zabrania się używania sprzętu mechanicznego, w którym występują wycieki paliw, olejów i smarów.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Dyrektor Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego zajmowanych budynków i pomieszczeń.

Do obowiązków Dyrektora należy w szczególności:

- 1/ zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych budynków i pomieszczeń,
- 2/ zapewnienie wyposażenia budynków i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy oraz utrzymanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej przez zapewnienie systematycznej konserwacji,
- 3/ zapewnienie osobom przebywającym w budynkach bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru,
- 4/ zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
- 5/ przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej,
- 6/ ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- 7/ nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz w przepisach ogólnych,
- 8/ stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru,
- 9/ przeprowadzanie okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w zajmowanych budynkach, pomieszczeniach, zwałów węgla,
- 10/ podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego zajmowanych pomieszczeń,
- 11/ wykonywanie zaleceń pokontrolnych wydawanych przez organy ochrony przeciwpożarowej oraz wdrażanie ustaleń, zmierzających do poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,

12/ wyznaczenie pracowników odpowiedzialnych za zwalczanie pożarów i ewakuację oraz udzielanie pierwszej pomocy.

2. Inspektor ds. BHP jest za zabezpieczenie przeciwpożarowe pomieszczeń, urządzeń i instalacji w obiektach użytkowanych przez Składowisko Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim.

W szczególności obowiązany jest:

- 1/ dopilnować utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach zajmowanych przez Składowisko Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim,
- 2/ zapewnić stałą konserwację urządzeń i instalacji elektrycznych, piorunochronowych, grzewczych,
- 3/ wyposażyć budynki i pomieszczenia w określone przepisami ilości i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzenia przeciwpożarowe oraz zapewnić terminową konserwację tego sprzętu i urządzeń.
Urządzenia przeciwpożarowe oraz gaśnice przenośne i przewoźne, zwane dalej „gaśnicami” powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, dokumentacji techniczno – ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.
- 4/ wyposażyć budynki w instrukcje alarmowe, instrukcje postępowania na wypadek pożaru, wykazy telefonów alarmowych, tablice informacyjne i znaki bezpieczeństwa (oznakowanie: dróg, wyjść, i kierunków ewakuacji, usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego, lokalizacji zaworów hydrantowych, urządzeń elektrycznych, zakaz używania ognia otwartego, zakaz palenia tytoniu itp.),
- 5/ dopilnować, aby nie gromadzono na korytarzach i klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających przejście oraz aby nie zastawiano lub kasowano wyjść zapasowych,
- 6/ przystosować odpowiednie pomieszczenia na archiwa, magazyny, pracownie, warsztaty i inne zaplecza gospodarcze.

3. Pracownicy zatrudnieni w pomieszczeniach zaplecza gospodarczego ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonego im mienia, a w szczególności obowiązani są:

- 1/ przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania ognia otwartego w pomieszczeniach magazynowych, archiwach itp. pomieszczeniach,
- 2/ dopilnować, aby przed wejściem do tych pomieszczeń umieszczone zostały oznakowania zakazujące używania ognia otwartego i palenia tytoniu,

- 3/ dopilnować obecności i dostępności podręcznego sprzętu gaśniczego w wyznaczonych miejscach,
- 4/ przestrzegać zakazu instalowania przenośnych elektrycznych urządzeń grzewczych z odkrytym elementem grzewczym,
- 5/ przestrzegać zakazu przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą się nagrzewać do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
- 6/ przestrzegać asortymentowego podziału materiałów magazynowych,
- 7/ po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszania oświetlenia.

4. Do obowiązków personelu sprzątającego należy:

- 1/ utrzymanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanego pomieszczenia,
- 2/ dopilnowanie wygaszania oświetlenia oraz wyłączenia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do pracy ciągłej,
- 3/ zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu,
- 4/ nie układanie szmat na grzejnikach i przewodach centralnego ogrzewania, nie stosowanie do mycia podłóg benzyny i innych palnych rozpuszczalników,
- 5/ składowanie w ustalonych miejscach przyrządów do sprzątania,
- 6/ zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nie wyłączone elektryczne urządzenia grzejne, maszyny, oświetlenie itp.).

5. Do obowiązków ochrony obiektu należy:

- 1/ kontrolowanie całego obiektu po zakończeniu pracy, a szczególnie miejsc, w których występuje zagrożenie pożarowe,
- 2/ znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, zewnętrznych punktów czerpania wody (hydrantów zewnętrznych), dróg dojazdowych do budynków, miejsc o szczególnym zagrożeniu pożarowym, rozmieszczenie tablic rozdzielczo – bezpiecznikowych i głównego wyłącznika energii elektrycznej, wewnętrznych dróg i kierunków ewakuacyjnych,

- 3/ nie zezwalaniu na używanie podręcznego sprzętu przeciwpożarowego do celów niezgodnych z przeznaczeniem,
- 4/ nie dopuszczaniu do zastawiania dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- 5/ codziennym sprawdzaniu, po zakończeniu pracy, czy nie występują oznaki tlenia lub palenia materiałów,
- 6/ sprawdzeniu stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego rejonów i miejsc pracy w okresach remontów budynków (pomieszczeń lub instalacji),
- 7/ znajomość zasad alarmowania w razie powstania pożaru straży pożarnej i wyznaczonych pracowników – zgodnie z postanowieniami instrukcji alarmowej,
- 8/ podjęcie działań ratowniczo – gaśniczych do czasu przybycia jednostek straży pożarnej,
- 9/ zapewnienie porządku w czasie akcji ratowniczo – gaśniczej.

6. Wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe, obowiązani są do przestrzegania nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, a w szczególności:

- 1/ znać obowiązujące przepisy w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania, w tym także postanowienia niniejszej instrukcji oraz ściśle je przestrzegać,
- 2/ dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na swoim stanowisku pracy,
- 3/ niezwłocznie zawiadomić osoby odpowiedzialne za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostce o wszelkich spostrzeżonych brakach, które mogą być bezpośrednio lub pośrednio przyczyną powstania pożaru,
- 4/ brać udział w okresowym szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- 5/ brać udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją,
- 6/ wykonywać polecenia przełożonych i pracownika prowadzącego sprawę ochrony przeciwpożarowej w zakresie podporządkowywania się wymogom przepisów przeciwpożarowych,
- 7/ nie pozostawiać bez dozoru włączonych do sieci elektrycznej maszyn i urządzeń oraz przenośnych urządzeń grzewczych nie przeznaczonych do pracy ciągłej,
- 8/ dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. stosowały się do przepisów przeciwpożarowych.

ROZDZIAŁ IV

ZAGROŻENIE POŻAROWE POMIESZCZEŃ ORAZ PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARÓW

1. Niebezpieczeństwo powstania pożaru w pomieszczeniach obiektów i na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. wynikać może z następujących przyczyn:

- 1/ porzucania nie wygaszonych niedopałków papierosów na materiały palne,
- 2/ pozostawiania nie wyłączonych odbiorników energii elektrycznej lub ustawienia ich w pobliżu materiałów palnych,
- 3/ niewłaściwego użytkowania i posługiwania się materiałami łatwopalnymi,
- 4/ procesu samozagrzewania się węgla,
- 5/ wad w instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych będących najczęściej następstwami ich niewłaściwej i nieterminowej konserwacji, niewłaściwego wykonania lub użytkowania,
- 6/ nieprzestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- 7/ zaprószenia ognia przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- 8/ wyładowań elektryczności statycznej,
- 9/ wybuchu par cieczy palnych,
- 10/ podpalenia – umyślne działanie człowieka w celu spowodowania pożaru z zamiarem uszkodzenia, zniszczenia lub uczynienia niezdatnym do użytku określonego mienia, urządzeń itp.

Źródła zapalenia w zależności od czynnika inicjującego proces spalania dzielimy na:

- źródła wewnętrzne, w których materiał palny samoistnie podwyższa swój poziom energetyczny aż do momentu zaistnienia procesu spalania.
- źródła zewnętrzne, w których czynnik inicjujący proces spalania nie pochodzi od danego materiału ani nie jest z nim w żaden sposób związany.

2. Najczęściej występującymi przyczynami rozszerzania się pożarów są:

- 1/ palność elementów budowlanych i wystroju wewnątrz (stropy, ściany działowe, palne wykładziny podłogowe itp.) pomieszczeń, w których znajdują się duże ilości materiałów palnych,
- 2/ niewłaściwe składowanie materiałów technicznych, piśmiennych lub innych materiałów palnych,
- 3/ nie stwierdzenie (nie zauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstania,
- 4/ brak lub niesprawność podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru w zarodku,
- 5/ brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe użycie zastosowanie podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 6/ utrudniony dostęp do miejsca pożaru,
- 7/ brak środków alarmowych i odpowiedniej łączności z Jednostką Ratowniczo – Gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej,
- 8/ opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej,
- 9/ brak dojazdu dla jednostek straży pożarnej.

3. Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru wynika z następujących zjawisk i warunków:

- 1/ zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a szczególnie tworzyw sztucznych,
- 2/ oparzeń ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
- 3/ silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- 4/ nieprzestrzegania obowiązujących zasad przygotowania wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (zastawiania przedmiotami lub przekroczenie długości dojścia do wyjść ewakuacyjnych),
- 5/ używania płynów łatwopalnych do celów gospodarczych w warunkach niedozwolonych, a w szczególności przy używaniu ognia otwartego, iskrzących urządzeń elektrycznych i braku wentylacji.

ROZDZIAŁ V

ZABEZPIECZENIE PRZECIWOŻAROWE POMIESZCZEŃ

1. W pomieszczeniach obiektów Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczych lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1/ używanie ognia otwartego i palenie tytoniu w strefach zagrożonych pożarem lub wybuchem,
- 2/ wrzucanie niedopałków papierosów lub zapalek do koszy na śmieci,
- 3/ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C) oraz od przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- 4/ użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- 5/ instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- 6/ składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej, służących ewakuacji,
- 7/ ustawianie na drogach ewakuacyjnych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- 8/ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- 9/ pozostawianie po zakończeniu pracy nie wyłączonych maszyn i urządzeń elektrycznych oraz oświetlenia, z wyjątkiem oświetlenia nocnego,
- 10/ zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych oraz dokonywanie napraw instalacji elektrycznej przez osoby nieuprawnione,
- 11/ uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - urządzeń przeciwpożarowych, takich jak: gaśnice, hydranty itp.,

- wyjść ewakuacyjnych,
- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

2. Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów palnych należy przestrzegać następujących zasad:

- 1/ materiały powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub w skutek wzajemnego oddziaływania,
- 2/ ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C) (alkohole, benzyna, rozpuszczalniki) należy przechowywać w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia oraz powinny być dodatkowo zabezpieczone przed stłuczeniem,
- 3/ nie należy przechowywać materiałów niebezpiecznych pożarowo na poddaszach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych,
- 4/ podczas przechowywania cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C) w pomieszczeniach budynku zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi należy przestrzegać następujących zasad:
 - a/ w jednej strefie pożarowej, zakwalifikowanej do kategorii ludzi innej niż ZL IV oraz o przeznaczeniu innym niż handlowo – usługowe, jest dopuszczalne przechowywanie do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 294,15 K (21 °C) oraz 50 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 294,15 – 328,15 K (21 – 55 °C),
 - b/ w pomieszczeniach handlowo – usługowych jest dopuszczalne przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu do 328,15 K (55 °C) w takiej ilości, że gęstość obciążenia ogniowego stworzona przez te ciecze nie przekroczy 500 MJ/m²,
 - c/ w pomieszczeniach handlowo – usługowych stanowiących odrębną strefę pożarową jest dopuszczalne przechowywanie cieczy palnych, w ilościach większych niż w pkt. b, pod warunkiem spełniania przez te pomieszczenia wymagań techniczno – budowlanych dotyczących stref pożarowych produkcyjnych i magazynowych,
 - d/ w pomieszczeniach handlowo – usługowych ciecze palne powinny być przechowywane w szczelnych naczyniach, zabezpieczonych przed stłuczeniem, a ich sprzedaż należy prowadzić bez rozlewania.

3. Instalacje i urządzenia elektryczne powinny odpowiadać obowiązującym przepisom i normom, a w szczególności:

- 1/ główny wyłącznik energii elektrycznej powinien być wyraźnie oznakowany,
- 2/ szafki mieszczące tablice rozdzielcze (rozdzielnice) z bezpiecznikami wykonane z materiału niepalnego, należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych,
- 3/ wszystkie obwody na tablicy powinny być opisane i oznakowane, bezpieczniki dostosowane do obciążeń, wkładki topikowe oryginalne,
- 4/ wszystkie elektryczne gniazda wtykowe i przełączniki instalowane na palnym podłożu winny posiadać niepalną podkładkę.

4. Podczas eksploatacji instalacji elektrycznych zabrania się:

- 1/ naprawiania uszkodzonych bezpieczników (wskazane jest stosowanie nadmiarowych wyłączników instalacyjnych),
- 2/ wykonywanie prowizorycznej instalacji elektrycznej oraz korzystania z uszkodzonych gniazdek, wyłączników, przedłużaczy itp.,
- 3/ włączania do sieci zbyt wielu urządzeń elektrycznych, co może spowodować przeciążenie sieci,
- 4/ pozostawiania bez dozoru włączonych do sieci grzejników (za wyjątkiem dopuszczalnych do pracy, bez dozoru, przez producenta) grzałek, lutownic i innych urządzeń elektrycznych będących własnością pracownika,
- 5/ ustawiania grzejnych urządzeń na przedmiotach i materiałach palnych, oraz w odległości bliższej niż 0,5 m od materiałów palnych,
- 6/ zastawiania różnymi przedmiotami dojść do czynnych tablic rozdzielczych wyłączników, przełączników itp. urządzeń elektrycznych,
- 7/ ustawiania telewizorów, monitorów komputerowych, silnych źródeł światła itp. w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów łatwo zapalnych (kotary, firanki, zasłony),
- 8/ eksploatacji instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia.

5. Wszystkie prace konserwacyjno – naprawcze oraz pomiary instalacji elektrycznej i odgromowej mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające stosowne uprawnienia kwalifikacyjne w tym zakresie.

6. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne:

Lp.	Rodzaj instalacji lub urządzenia	Czasokres przeglądu	Podstawa prawna
1.	Instalacja elektryczna	Raz na 5 lat	art. 62 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane
2.	Instalacja odgromowa	Raz na 5 lat	art. 62 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane
3.	Przewody kominowe	Raz na rok	art. 62 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane
4.	Gaśnice	Raz na rok	§ 3 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia MSWiA z dnia 21 kwietnia 2006 roku.
5.	Hydranty zewnętrzne	Raz na rok	§ 10 ust. 13 rozporządzenia MSWiA z dnia 21 lipca 2009 roku

Wszystkie prace konserwacyjno – naprawcze oraz pomiary instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające stosowne uprawnienia kwalifikacyjne w tym zakresie.

7. Z przewodów dymowych, od palenisk opalanych paliwem stałym należy usuwać zanieczyszczenia co najmniej 4 razy w roku.

Z przewodów wentylacyjnych należy usuwać zanieczyszczenia co najmniej raz w roku.

8. Bezwzględny zakaz palenia tytoniu obowiązuje podczas wykonywania następujących czynności pożarowo niebezpiecznych:

- zmywania posadzek płynami i pastami łatwo palnymi,
- malowania farbami nitro, chloro – kauczukowymi, zabezpieczającymi itp.,
- przelewania cieczy palnych i tankowania paliwa,
- przenoszenia lub przewozu cieczy palnych i gazów palnych,
- porządkowania i spisów kontrolnych magazynów.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz budynków, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.
2. Przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych Dyrektor lub osoba wyznaczona do kierowania pracami pożarowo niebezpiecznymi oraz wykonawca są obowiązani:
 - 1/ ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
 - 2/ ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - 3/ wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca pracy po zakończeniu pracy.
3. Szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w pkt. 1, jak również warunki uzyskiwania zezwolenia na ich przeprowadzenie, określa w odrębnej instrukcji Dyrektor Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim.
4. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
 - 1/ wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych. należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
 - 2/ prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
 - 3/ w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,

- 4/ po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz rejony przyległe,
- 5/ prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- 6/ Dyrektor Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. lub osoba przez niego wyznaczona są obowiązani przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- 7/ sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Wytyczne dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych.

W razie zamierzenia prowadzenia w budynkach i pomieszczeniach prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych, w szczególności takich jak :

- prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali,
- prace malarsko – lakiernicze i impregnacyjne, wykonywane przy użyciu wyrobów lakierowych i impregnacyjnych łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych (wybuchowych),
- prace wymagające użycia ognia otwartego, a w szczególności do rozgrzewania substancji bitumicznych itp.,

Podjęcie takich prac wymaga przestrzegania procedury szczególnej, a mianowicie:

- 1/ zamiar podjęcia prac pożarowo niebezpiecznych powinien być bezwzględnie skonsultowany z osobą zatrudnioną na stanowisku pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej jednostki organizacyjnej, w pomieszczeniach której planuje się prowadzenie takich prac,
- 2/ osoba zatrudniona na stanowisku pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej po zgłoszeniu zamiaru realizacji takich prac dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego w miejscu przewidywanych prac oraz ocenia poziom zagrożenia pożarowego (wybuchowego), jakie mogą powodować te prace,
- 3/ po dokonaniu rozeznania, o którym mowa wyżej, osoba zatrudniona na stanowisku pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej ustala niezbędny zakres przedsięwzięć organizacyjno – technicznych, mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru mogącego wyniknąć w toku prac,

- 4/ ustalenia niezbędnych warunków prowadzenia prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych dokonuje się w zezwoleniu na wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo, według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 niniejszej instrukcji,
- 5/ wydanie zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, które następuje po wykonaniu zaleconych prac zabezpieczających,
- 6/ przy prowadzeniu w pomieszczeniach prac spawalniczych obowiązuje stały dozór miejsca prowadzenia tych prac i jego najbliższego otoczenia, w czasie i na warunkach określonych każdorazowo przez osobę zatrudnioną na stanowisku pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej,
- 7/ po zakończeniu prac spawalniczych należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonywano te prace, oraz pomieszczeń sąsiednich, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłuczonych lub żarzących się cząsteczek metalu, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.
W obiektach szczególnie niebezpiecznych pod względem pożarowym lub mających palne elementy konstrukcyjne kontrolę taką należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych.

Zalecenia prewencyjne w zakresie prac spawalniczych:

Przy ocenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w miejscu prowadzenia prac spawalniczych należy zwracać uwagę w szczególności na następujące zagadnienia:

- a/ jakie są właściwości pożarowe składowanych w tym miejscu, stosowanych lub przerabianych materiałów palnych oraz które z nich, w jaki sposób i gdzie należy przemieścić poza obręb prowadzenia prac spawalniczych na czas ich trwania,
- b/ jakie istnieją w miejscu zaplanowanych prac spawalniczych urządzenia technologiczne, instalacje techniczne itp. i jakie środki należy zastosować do ich zabezpieczenia (np. oczyszczenie z substancji łatwo zapalnych, przewietrzenie, wentylowanie, uszczelnienie materiałem ognioodpornym itp.),
- c/ czy ze względu na charakter środowiska miejsca planowanych prac spawalniczych (stężenie gazów i par cieczy palnych, wybuchowe pyły itp.) nie zachodzi potrzeba dokonania poprzednio pomiarów tych stężeń,
- d/ jakie należy przewidzieć sposoby zabezpieczenia wszystkich tych miejsc i urządzeń, z których nie można usunąć materiałów palnych, lub które mogą przenosić wysokie temperatury przez przewodnictwo ciepłe.

Ze względu na zagrożenie wybuchowe zabronione jest wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których wykonywano tego samego dnia prace malarskie lub impregnacyjne przy użyciu wyrobów lakierowanych i impregnacyjnych łatwo zapalnych lub inne prace przy użyciu substancji łatwo zapalnych.

**CENTRALA ZBYTU WĘGLA "WĘGLOZBYT" S.A.
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM**

Czas, po jakim można wykonywać prace spawalnicze uzależniony jest od szybkości całkowitego odparowania rozpuszczalników, którą producent wyrobów lakierowanych i impregnacyjnych określa zawsze jako czas schnięcia.

W stosunku do tego czasu należy przyjąć minimum 12 – godziną rezerwę bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ VII

WYPOSAŻENIE BUDYNKÓW I POMIESZCZEŃ W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

1. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku, w pierwszej fazie ich powstania.
2. Gaśnice dzielimy na: gaśnice przenośne o wadze do 20 kg oraz gaśnice przewoźne o wadze powyżej 20 kg, w których środkiem gaśniczym może być: mgła wodna, proszek gaśniczy, piana gaśnicza, sprężony CO₂, środek czysty (zamiennik halonu).
3. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich, dotyczących gaśnic lub w gaśnice przewoźne.
4. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.
5. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:
 - 1/ na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a/ zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b/ produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - c/ zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
 - 2/ na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt. 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV
6. Gaśnice w obiektach muszą być rozmieszczone:
 - 1/ w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, a w szczególności:
 - a/ przy wejściach do budynków,
 - b/ na klatkach schodowych,
 - c/ na korytarzach,

- d/ przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2/ w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3/ w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
7. Przy rozmieszczaniu gaśnic muszą być spełnione następujące warunki:
- 1/ odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2/ do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- 3/ oznakowanie miejsc podręcznego sprzętu gaśniczego powinno być zgodne z Polską Normą.
8. Gaśnice przenośne i przewoźne, zwane dalej „gaśnicami”, powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno – ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.
Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.
9. Do przeprowadzania przeglądów, konserwacji i napraw podręcznego sprzętu gaśniczego uprawnione są koncesjonowane zakłady lub inne uprawnione przez producenta.
10. Przy ustalaniu rodzaju podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:
- 1/ do gaszenia pożarów grupy A (w których następuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin itp.) stosuje się gaśnice pianowe lub proszkowe z indeksem A,
- 2/ do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się, np. benzyn, alkoholi, olejów, karbidu itp.) stosuje się zamiennie gaśnice pianowe, śniegowe lub proszkowe,
- 3/ do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego itp.) stosuje się gaśnice proszkowe lub śniegowe,
- 4/ do gaszenia pożarów grupy D (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu itp.) stosuje się gaśnice proszkowe przeznaczone do tego celu,
- 5/ do gaszenia pożarów grupy F (zwalczania pożarów łatwopalnych środków gotujących tj. pożarów tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice pianowe przeznaczone do tego celu ze specjalnym środkiem gaśniczym.

11. Sposób uruchamiania gaśnic będących na wyposażeniu Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim:

- podjąć gaśnicę z miejsca usytuowania,
- zbliżyć się do źródła ognia,
- wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą,
- dyszę węża skierować na źródło ognia,
- nacisnąć dźwignię zaworu,
- skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru (przy gaszeniu urządzeń elektrycznych – tylko do 1000 V, z odległości minimum 1 m – dotyczy gaśnic proszkowych).

**UWAGA ! Z uwagi na syfonową konstrukcję gaśnica działa poprawnie wyłącznie w pozycji pionowej.
Za pomocą gaśnic śniegowych nie można gasić palącej się odzieży na człowieku.**

12. Podręczny sprzęt gaśniczy może być używany wyłącznie do celów ratowniczo – gaśniczych oraz szkoleniowych.
Po każdym uruchomieniu gaśnicę należy skierować do ponownego napełnienia.
13. Etatyzację podręcznego sprzętu gaśniczego w budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przedstawiono w rozdziale nr 1 niniejszej instrukcji (str. 18).

ROZDZIAŁ VIII

SZKOLENIE PRZECIWPÓŻAROWE

1. Obowiązek zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi zgodnie z postanowieniami ustawy o ochronie przeciwpożarowej ciąży na właścicielu zakładu pracy.
Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem wszystkich pracowników Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Szkolenie przeciwpożarowe prowadzi się jako:
 - 1/ wstępne przeszkolenie pracowników nowo przyjmowanych do pracy,
 - 2/ szkolenie okresowe.
3. Wstępne przeszkolenie pracowników nowo przyjmowanych polega na zapoznaniu ich z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej na danym stanowisku pracy oraz obowiązującymi w obiektach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przepisami z zakresu zapobiegania pożarom oraz zasadami postępowania na wypadek pożaru.
Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności zawodowych, bez odbycia szkolenia wstępnego jest niedozwolone.
4. Szkolenie okresowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy prowadzić w możliwie najkrótszym czasie, po zatrudnieniu pracownika.
5. Szkolenie okresowe pracowników należy ponawiać w okresach 5 – letnich w celu przypomnienia zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego, zawartych w obecnie obowiązujących przepisach (proponuje się prowadzenie go łącznie ze szkoleniami z BHP).
6. Przepisy nie określają jednoznacznie zakresu, tematyki oraz czasu obowiązkowego zapoznania pracowników.
Proponuje się by szkolenie okresowe, w wymiarze minimum 2 godzin lekcyjnych, obejmowało następującą tematykę:
 - 1/ zagrożenie pożarowe występujące w obiektach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim oraz przyczyny jakie mogą złożyć się na powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru w tego rodzaju obiektach,
 - 2/ zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,

- 3/ zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru,
 - 4/ rodzaje pożarów, środki gaśnicze, podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe oraz sposób ich użycia w przypadku pożaru.
7. Pracownicy uczestniczący w wstępnym szkoleniu przeciwpożarowym obowiązani są podpisać oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami zapobiegania i zwalczania pożarów, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji. Oświadczenia przechowuje się w aktach osobowych pracownika.
 8. Szkolenia przeciwpożarowe winna prowadzić osoba spełniająca wymagania art. 4 ust. 2, 2 a i 2b ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r., tj. posiadać tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa albo tytuł zawodowy inżynier i dyplom ukończenia studiów w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego wydany do dnia 30 września 2019 r. lub studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w zakresie bezpieczeństwa pożarowego wydany po dniu 30 września 2019 r. lub posiadać co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe i uprawnienia inspektora ochrony przeciwpożarowej lub kwalifikacje do wykonywania zawodu technik pożarnictwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2057).
 9. Szkolenie okresowe prowadzi się również, jeżeli:
 - 1/ wprowadzono nowe urządzenia techniczne, stwarzające szczególne zagrożenie przeciwpożarowe lub wybuchowe,
 - 2/ wprowadzono istotne zmiany w przeciwpożarowym zabezpieczeniu budynku,
 - 3/ przeprowadzona kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej wykaże niski poziom znajomości przepisów przeciwpożarowych i zasad bezpieczeństwa pożarowego u pracowników.
 10. Słuchacze szkolenia okresowego otrzymują zaświadczenia o ukończeniu szkolenia - załącznik nr 3.

ROZDZIAŁ IX

POSTĘPOWANIE W WYPADKU POWSTANIA POŻARU

1. Alarmowanie.

- 1/ w wypadku powstania pożaru każdy pracownik obowiązany jest zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, pracowników objętego lub zagrożonego pożarem pomieszczenia, straż pożarną, policję, Dyrektora oraz Inspektora ds. BHP Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim,
- 2/ wykaz telefonów instytucji i osób, które należy zawiadomić o powstaniu pożaru oraz sposób przekazywania meldunku zawierają „instrukcje postępowania na wypadek pożaru” wywieszone w widocznych miejscach obiektów Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. oraz wywieszki „telefony alarmowe”,
- 3/ przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy dokładnie podać:
 - a/ adres, nazwę obiektu, piętro – gdzie znajduje się źródło pożaru,
 - b/ co się pali – np. pali się dach budynku, pali się szafa w pomieszczeniu biurowym itp.,
 - c/ czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
 - d/ nr telefonu z którego się mówi i swoje nazwisko.

2. Akcja ratowniczo – gaśnicza.

- 1/ pracownicy, którzy nie biorą udziału w alarmowaniu bezzwłocznie przystępują do likwidacji pożaru, posługując się podręcznym sprzętem gaśniczym i środkami gaśniczymi znajdującymi się w najbliższym otoczeniu,
- 2/ akcją ratowniczo – gaśniczą, do czasu przybycia straży pożarnej kieruje Dyrektor Składowiska lub osoba przez niego wyznaczona, względnie osoba najbardziej energiczna i opanowana, która objęła samorzutnie kierowanie akcją,
- 3/ kierujący akcją ratowniczo – gaśniczą obowiązany jest wystawić przed budynek jednego pracownika, którego zadaniem jest udzielenie pierwszej przybyłej jednostce straży pożarnej informacji dotyczących:
 - źródła pożaru,

- punktów czerpania wody,
 - miejsc szczególnie niebezpiecznych pożarowo oraz pomieszczeń z najbardziej wartościowym sprzętem.
- 4/ po przybyciu jednostki straży pożarnej kierujący akcją obowiązany jest podporządkować się dowódcy tej jednostki oraz poinformować go o sytuacji i wydanych poleceniach,
- 5/ wszystkich pracowników obowiązuje podporządkowanie się kierownikowi akcji ratowniczo – gaśniczej,
- 6/ pracownicy części Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A., na którego terenie powstał pożar obowiązani są do natychmiastowego brania udziału w akcji, natomiast pozostali pracownicy stosują się do poleceń swoich przełożonych,
- 7/ każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna pamiętać, że:
- a/ w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie,
 - b/ należy wyłączyć dopływ energii elektrycznej do pomieszczeń objętych pożarem,
 - c/ usunąć należy z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, cenne urządzenia, maszyny, dokumenty itp.,
 - d/ nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza powoduje dalszy (czasem gwałtowny) rozwój pożaru,
 - e/ szybkie i prawidłowe uruchomienie podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnic, hydrantów itp.) umożliwi ugaszenie pożaru w zarodku tzn. w najmniejszej fazie jego rozwoju.

3. Ewakuacja.

W czasie ewakuacji ludzi i mienia należy przestrzegać następujących zasad:

- 1/ pierwszym obowiązkiem kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą jest zorganizowanie natychmiastowego ratowania ludzi, których życiu grozi niebezpieczeństwo.
Do tych czynności należy użyć wszelkich sił i środków !.

Ewakuacja powinna odbywać się drogami ewakuacji wyznaczonymi za pomocą odpowiednich znaków zgodnych z Polską Normą.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian w pozycji pochylonej starając trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach korytarzy. Drogi oddechowe (usta, nos) w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie, co ułatwia oddychanie.

Po opuszczeniu budynków obowiązuje zakaz rozchodzenia w celu sprawdzenia czy wszyscy pracownicy Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim zostali ewakuowani (na podstawie list obecności).

O wyniku ewakuacji należy poinformować kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą.

Na miejsca ewakuacji wyznacza się: parking przy budynku administracyjnym i plac przy budynku wielofunkcyjnym.

2/ ewakuacji mienia dokonuje się wówczas, gdy:

- ruchomości są zagrożone bezpośrednio i nie można ich obronić,
- ruchomości utrudniają dostęp do ogniska pożaru lub ułatwiają rozszerzanie się pożaru,

3/ w pierwszej kolejności (po ewakuacji ludzi) ewakuować należy ważniejszą dokumentację, maszyny i urządzenia,

4/ rezygnować należy z ewakuacji urządzeń i mebli o dużych rozmiarach (szafy, stoły, biurka itp.),

5/ ewakuowane mienie powinno być należycie strzeżone przez pracowników przed kradzieżą lub zniszczeniem,

6/ ewakuacja powinna być prowadzona równocześnie z akcją gaśniczą.

ROZDZIAŁ X

ZASADY WYPOSAŻANIA OBIEKTÓW W STAŁE URZĄDZENIA GAŚNICZE, SYSTEMY SYGNALIZACJI POŻAROWEJ ORAZ DŹWIĘKOWE SYSTEMY OSTRZEGAWCZE

1. Na podstawie § 27 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010 r., poz. 719) w budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolski przy ulicy Węglowej 4 nie są wymagane stałe urządzenia gaśnicze.
2. Na podstawie § 28 ust. 1 ww. rozporządzenia w budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolski nie jest wymagany system sygnalizacji pożarowej.
3. Na podstawie § 29 ust. 1 ww. rozporządzenia w budynkach Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolski nie jest wymagany dźwiękowy system ostrzegawczy (DSO).

ROZDZIAŁ XI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SŁUŻBOWA I KARNA ZA NIEPRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW PRZECIWPÓŻAROWYCH

1. Za nieprzestrzeganie przez pracowników przepisów przeciwpożarowych stosuje się kary dyscyplinarne, przewidziane w art. 108 Kodeksu Pracy.
2. Za wykroczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej określone w art. 82 kodeksu wykroczeń, mogą być nakładane mandaty karne lub wnioski kierowane do sądu przez uprawnione osoby.
3. Kary za spowodowanie pożaru:

art. 163. § 1. Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

1/ pożaru,

...

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

art. 164. § 1. Kto spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art. 163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

ROZDZIAŁ XII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Niniejszą instrukcję należy podać do wiadomości wszystkim pracownikom Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego winno być potwierdzone przez wszystkich pracowników na piśmie, według załączonego wzoru – załącznik nr 4.
3. Instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników oraz użytkowników znajdujących się na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przy ulicy Węglowej 4.
4. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektów lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.
5. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....
(nazwa zakładu)

ZEZWOLENIE Nr

na przeprowadzenie prac spawalniczych itp. prac z otwartym ogniem (spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie itp.)

1. Miejsce pracy

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy, dnia od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru – wybuchu

.....

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) P – pożarowe:

.....

b) BHP:

.....

c) inne:

.....

7. Sposób wykonania pracy

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac spawalniczych:

Nazwisko

Wykonano

Podpis

CENTRALA ZBYTU WĘGLA "WĘGŁOZBYT" S.A.
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM

b) Wyłączenie spod napięcia *:

Nazwisko Wykonano
Podpis

c) Dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:

Nazwisko Wykonano.
W miejscu prac nie występują niebezpieczne stężenia.
Podpis

d) Zastosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko Przyjąłem do wykonania.
Podpis

Uwaga !: * niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót.

(zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8).

.....
(podpis wypisującego)

.....
(podpis kierownika)

10. Pracą zakończono dnia godz.
Wykonał

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....
(podpis)

.....
(podpis)

Uwaga: odbierający przekazuje zezwolenie kierownikowi, który wydał to zezwolenie.

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych.

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania
.....
.....
2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu
.....
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapałność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych
.....
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych
.....
.....
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych
.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru
.....
.....
.....

CENTRALA ZBYTU WĘGLA "WĘGŁOZBYT" S.A.
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM

7. Osoba(-y) odpowiedzialna(-e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych
-
-
-
8. Osoba(-y) odpowiedzialna(-e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych
-
-
-
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu
-
-
-

Podpisy członków komisji

.....

.....

.....

(imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

CENTRALA ZBYTU WĘGLA WĘGŁOZBYT S.A.
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice
NIP: 634-001-35-65, REGON 271832934
KRS 0000059625 BDO: 000072618
tel.: 32 757 36 00
SKŁADOWISKO WĘGLA
ul. Węglowa 4, 63-400 Ostrów Wielkopolski
tel.: 62 734 92 88 fax: 62 734 94 00

Oświadczenie

Nazwisko i imię:

Stanowisko:

Oświadczam, że zostałem /am/ zapoznany /a/ z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie przedsiębiorstwa - „Węgłozbyt” S.A., a w szczególności z zasadami:

1. zapobiegania powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru - wybuchu,
2. postępowania na wypadek pożaru - wybuchu,
3. postępowania na wypadek innego miejscowego zagrożenia,
4. zasadami ewakuacji na terenie przedsiębiorstwa,
5. użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

"Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego" przyjmuję do wiadomości i zobowiązuje się przestrzegać jej postanowienia

.....
podpis przyjmującego oświadczenie

.....
podpis pracownika szkolonego

Ostrów Wlkp., dnia r.

Nazwa jednostki
organizującej szkolenie

ZAŚWIADCZENIE

Niniejszym zaświadcza się, że w dniu

Pan(-i) ukończył(-a)

szkolenie okresowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej, zorganizowane przez

.....

Termin ważności zaświadczenia:

Kierownik

jednostki szkolącej

Ostrów Wielkopolski, dnia

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zapoznałem(-am) się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego dla Składowiska Węgla Centrali Zbytu Węgla „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Węglowej 4 i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. ALARMOWANIE

1. W przypadku powstania pożaru należy zachować spokój, nie wywoływać paniki i natychmiast zaalarmować okrzykiem: „PALI SIĘ – POŻAR !” innych pracowników, a także osoby postronne znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru oraz niezwłocznie zawiadomić telefonicznie straż pożarną.
2. Alarmując straż pożarną: telefon alarmowy - 998 (112) należy podać:
 - gdzie i co się pali (adres i nazwa obiektu),
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - nazwisko i numer telefonu, z którego wzywa się straż pożarną.

Uwaga ! Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia i odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

Osoba wyznaczona przez kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą oczekuje, przy wjeździe na teren Składowiska Węgla CZW „WĘGŁOZBYT” S.A. na przybycie straży pożarnej, celem wskazania miejsca pożaru, najdogodniejszego dojścia oraz udzielenia innych informacji.

3. O powstałym pożarze należy ponadto powiadomić:

Policja tel. nr 997

Dyrektora Składowiska
Sławomir Pilarski tel. nr 665 490 721

Starszego Specjalistę ds. BHP i szkoleń
Barbara Grześkowska tel. nr 508 802 644

Inspektora ds. BHP
Radosław Mazur tel. nr 667 423 652

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

Pogotowie Ratunkowe tel. nr 999

Pogotowie Energetyczne tel. nr 991

Pogotowie Wodno – Kanalizacyjne tel. nr 994

II. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU.

1. Równocześnie z alarmowaniem należy natychmiast przystąpić do gaszenia ognia przy pomocy znajdującego się w pobliżu sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty pożarowe, koce gaśnicze) i nieść pomoc zagrożonym osobom.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej należy podporządkować się poleceniom Dyrektora Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. lub wyznaczonej przez niego osobie, która kieruje akcją.
3. Z chwilą przybycia straży pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki i udzielić niezbędnych informacji.
4. Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności należy ratować ludzi.
Na miejsca ewakuacji wyznacza się: parking przy budynku administracyjnym i plac przy budynku wielofunkcyjnym.
 - należy wyłączyć dopływ energii elektrycznej do pomieszczeń objętych pożarem;
 - nie wolno otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien i innych otworów w budynkach objętych pożarem, gdyż sprzyja to rozprzestrzenianiu ognia;
 - należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, cenne maszyny i ważne dokumenty,
 - nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem, cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą np. karbidu, sodu, potasu i innych (należy stosować gaśnice śniegowe lub proszkowe);
 - umiejętne zastosowanie środków gaśniczych umożliwia szybkie ugaszenie pożaru.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Dyrektor Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim obowiązany jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska, po zakończeniu działalności komisji, powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2057) kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych.
2. Niniejsza instrukcja alarmowa obowiązuje wszystkich pracowników i osoby postronne przebywające na terenie Składowiska Węgla CZW „WĘGLOZBYT” S.A. w Ostrowie Wielkopolskim przy ulicy Węglowej 4.
3. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

**Wykaz wybranych przepisów i norm prawnych dotyczących
ochrony przeciwpożarowej.
Stan prawny na dzień 30 czerwca 2023 r.**

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej
(Dz. U. z 2022 r., poz. 2057).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej
(Dz. U. z 2022 r., poz. 1969).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia
7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych
obiektów budowlanych i terenów.
(Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia
24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz
dróg pożarowych.
(Dz. U. z 2009 r., Nr 124, poz. 1030).
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.
(Dz. U. z 2023 r., poz. 682).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie
warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
(Dz. U. z 2022 r., poz. 1225).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia
17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki
lub terenu, projektu architektoniczno – budowlanego, projektu technicznego oraz
projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami
ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1722).
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie
warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych,
rurociągi przemysłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej
i produktów naftowych i ich usytuowanie.
(Dz. U. z 2005 r., Nr 234, poz. 2063).
9. PN – EN ISO 7010:2012
Symbole graficzne - Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
- Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.

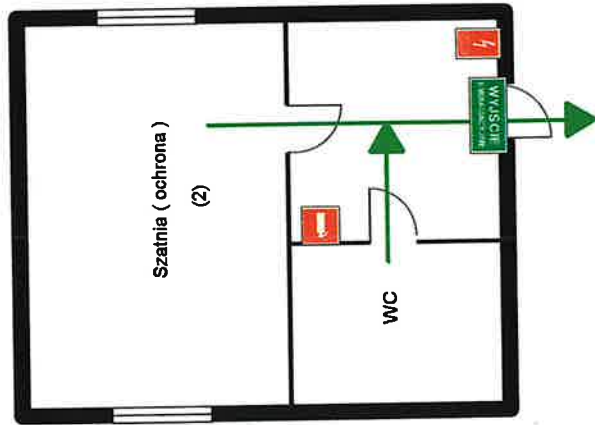
10. PN – 92 / N – 01255
Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
11. PN – 92 / N – 01256 / 01
Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
12. PN – 92 / N – 01256 / 02
Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
13. PN – 86 / E – 050036 / 01
Ochrona odgromowa obiektów budowlanych.
Wymagania ogólne – Poprawka 1 (Biuletyn PKNMiJ Nr 8) 87, poz. 75.
14. PN – 86 / E – 05003 / 02
Ochrona odgromowa obiektów budowlanych.
Ochrona podstawowa.
15. PN – 89 / E – 05003 / 03
Ochrona odgromowa obiektów budowlanych.
Ochrona obostrzona.
16. PN – EN 671 – 1
Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty z węzłem półsztywnym.
17. PN – EN 671 – 2
Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty z węzłem płasko składanym.
18. PN – EN 671 – 3
Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym.

1 - Portiernia	6 - Stacja uzdatniania wody	11 - Pomocnicze magazynowe	→ Droga pożarowa	🌿 Miejsce zbiórki ewakuacyjnych
2 - Budynek ochrony	7 - Punkt Obsługi Klienta	12 - Budynek mechaniczny ze spawalnią	🚒 Hydrant zewnętrzny	
3 - Wiata handlowo-marketingowa	8 - Lokomotywnia z garażami	13 - Budynek wielofunkcyjny	⚡ Główny wyłącznik prądu dla całego zakładu	
4 - Budynek administracyjny	9 - Zakładownia stacji paliw	14 - Rozdzielnia prądu R1	🚰 Stanowisko do czerpania wody ze zbiornika przeciwpożarowego	
5 - Kociołownia	10 - Magazyn smarów i olejów	15 - Plac węglowy		
		16 - Wiata magazynowa + zasiek		
		17 - Waga		
		18 - Naziemny zbiornik na olej napędowy o pojemności 5 m ³		
		19 - Miejsce nr 1 magazynowania odpadów palnych o powierzchni 35 m ²		
		20 - Miejsce nr 2 magazynowania odpadów palnych o powierzchni 365 m ²		
		21 - Otwarty zbiornik przeciwpożarowy o pojemności V = 4400 m ³		

Załącznik nr 7 - Plan sytuacyjny

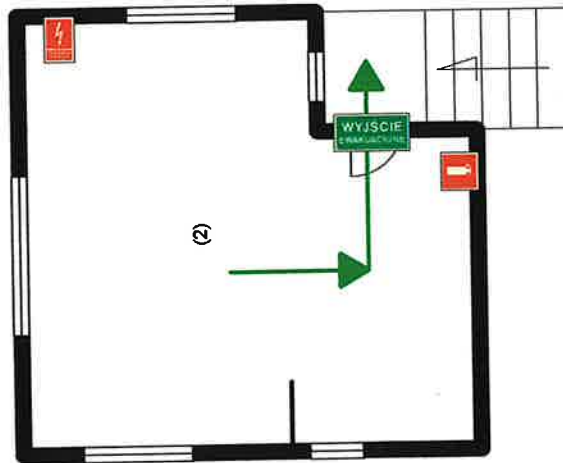
Portiernia

Portiernia

Klasyfikacja obiektu: ZL III
 Powierzchnia użytkowa: 22,0 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 1
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 2

Budynek ochrony

Biuro ochrony

Klasyfikacja obiektu: ZL III
 Powierzchnia użytkowa: 13,4 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 1
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 2

Wyjście ewakuacyjne

Gaśnica

Główny wyłącznik prądu

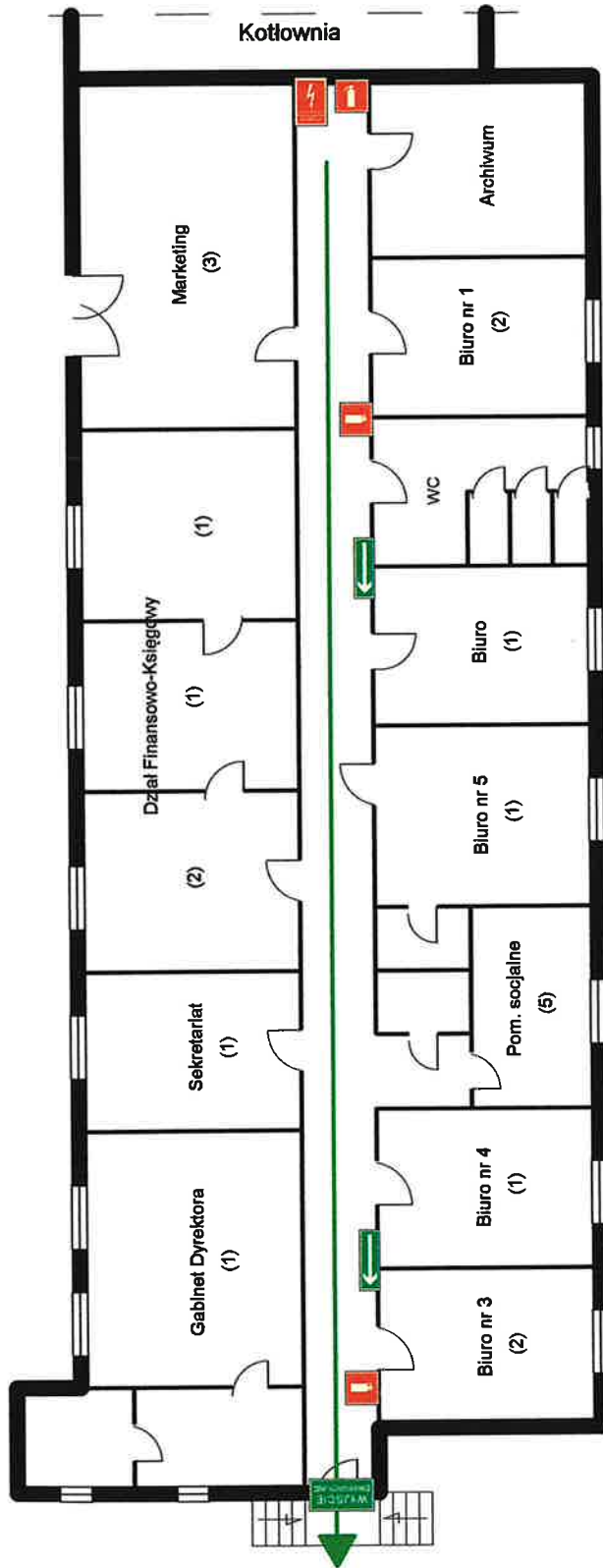

Droga ewakuacji

(x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Portiernia i Budynek ochrony)

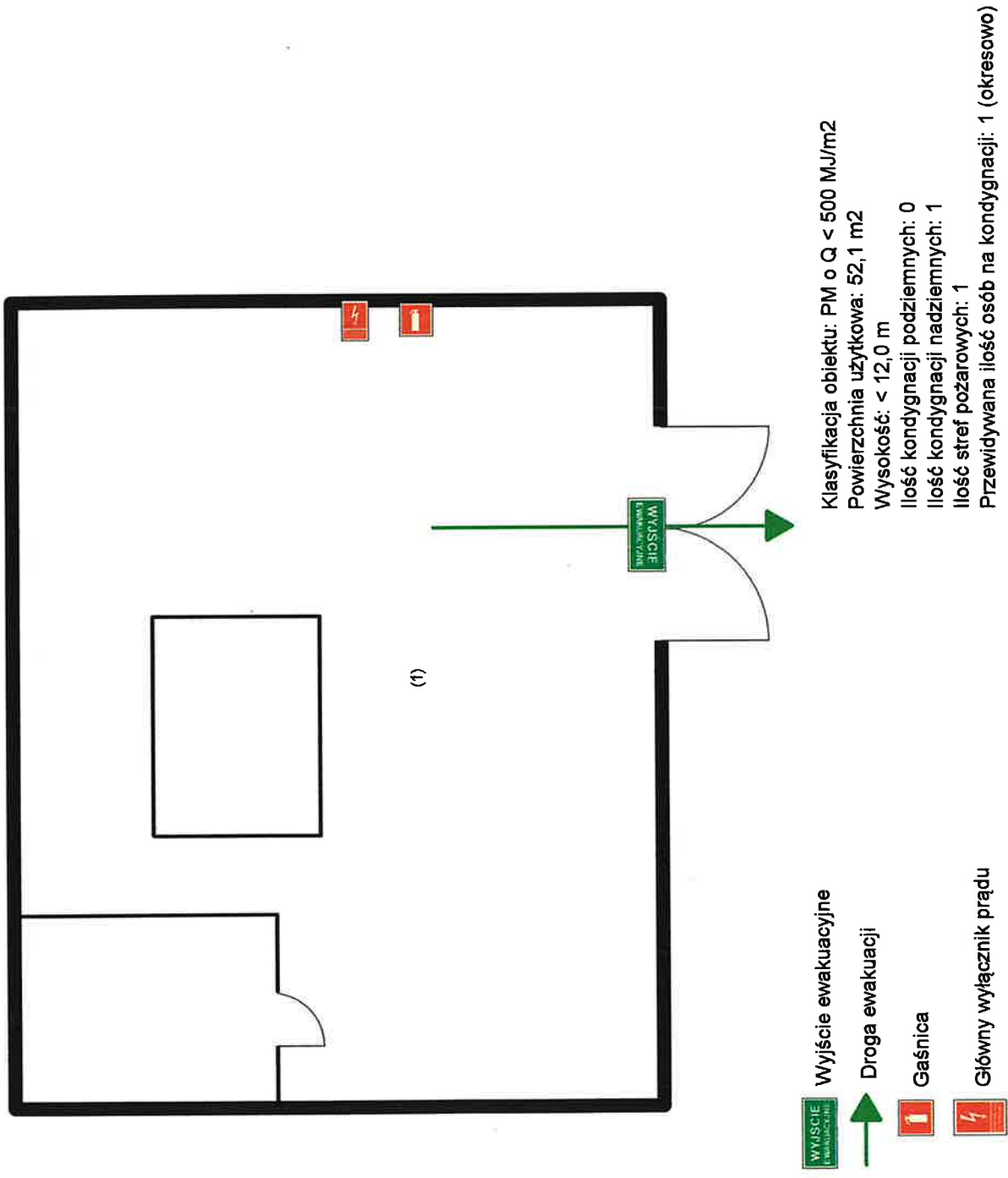

Klasyfikacja obiektu: ZL III
 Powierzchnia użytkowa: 312,9 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 15

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Droga ewakuacji
- Gaśnica
- Główny wyłącznik prądu

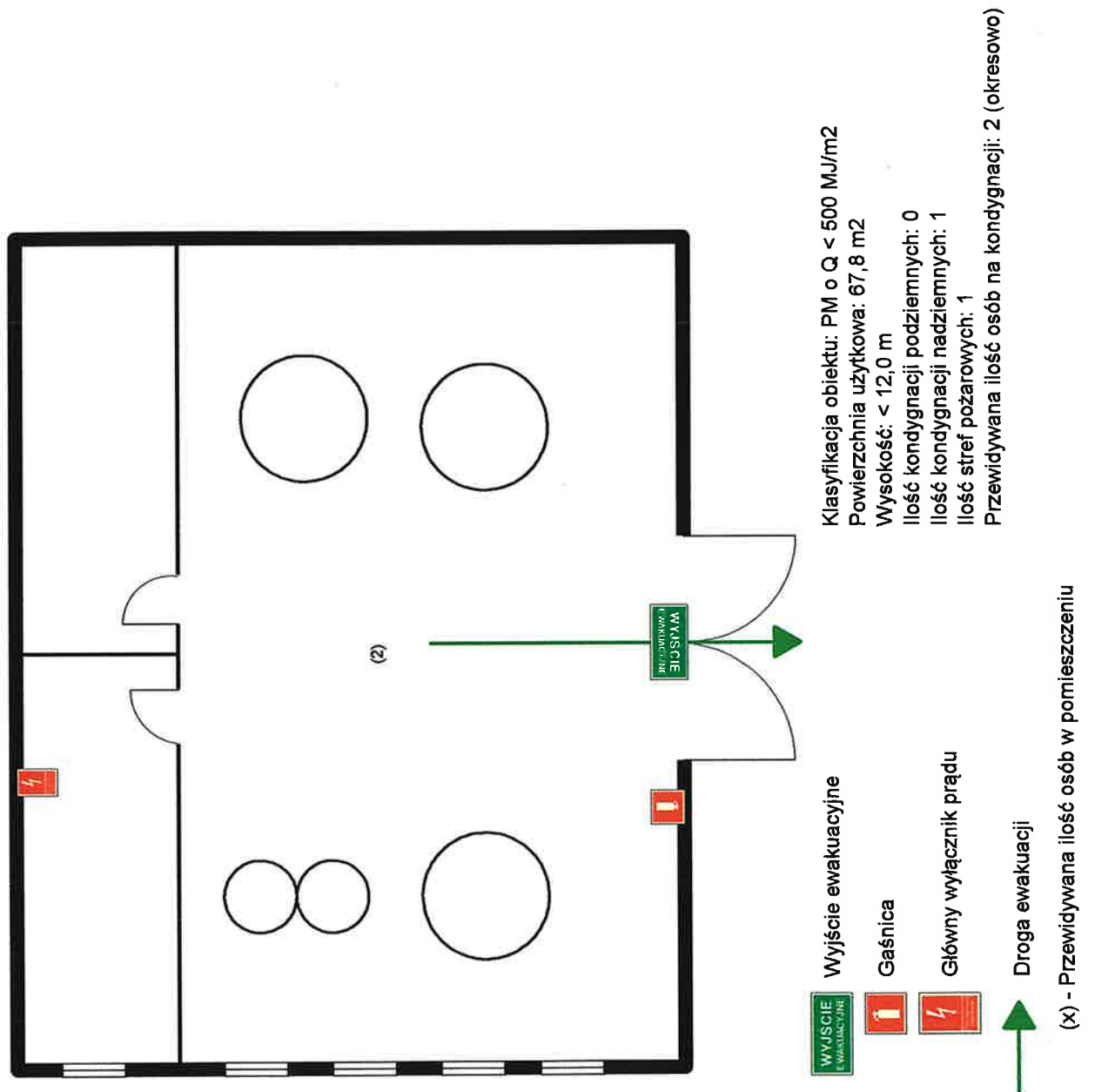
(x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Budynek administracyjny)

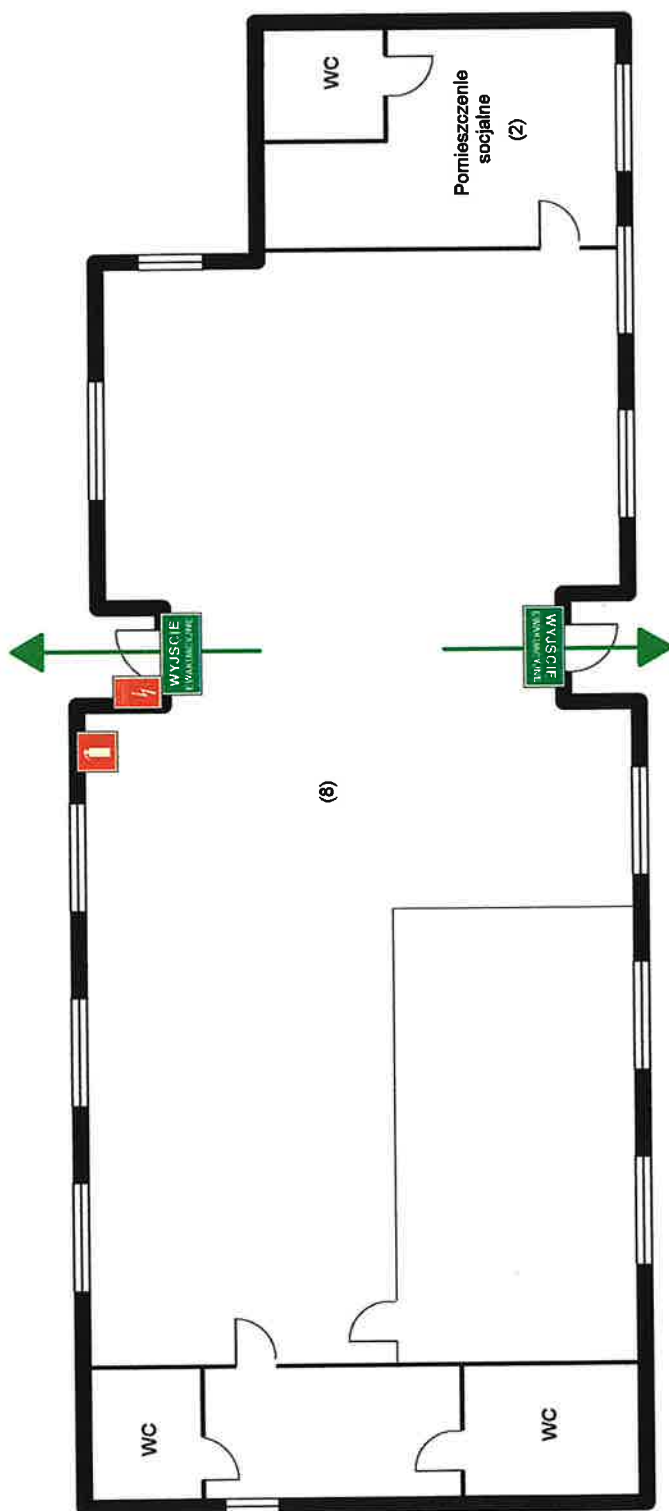

(x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Kotłownia)

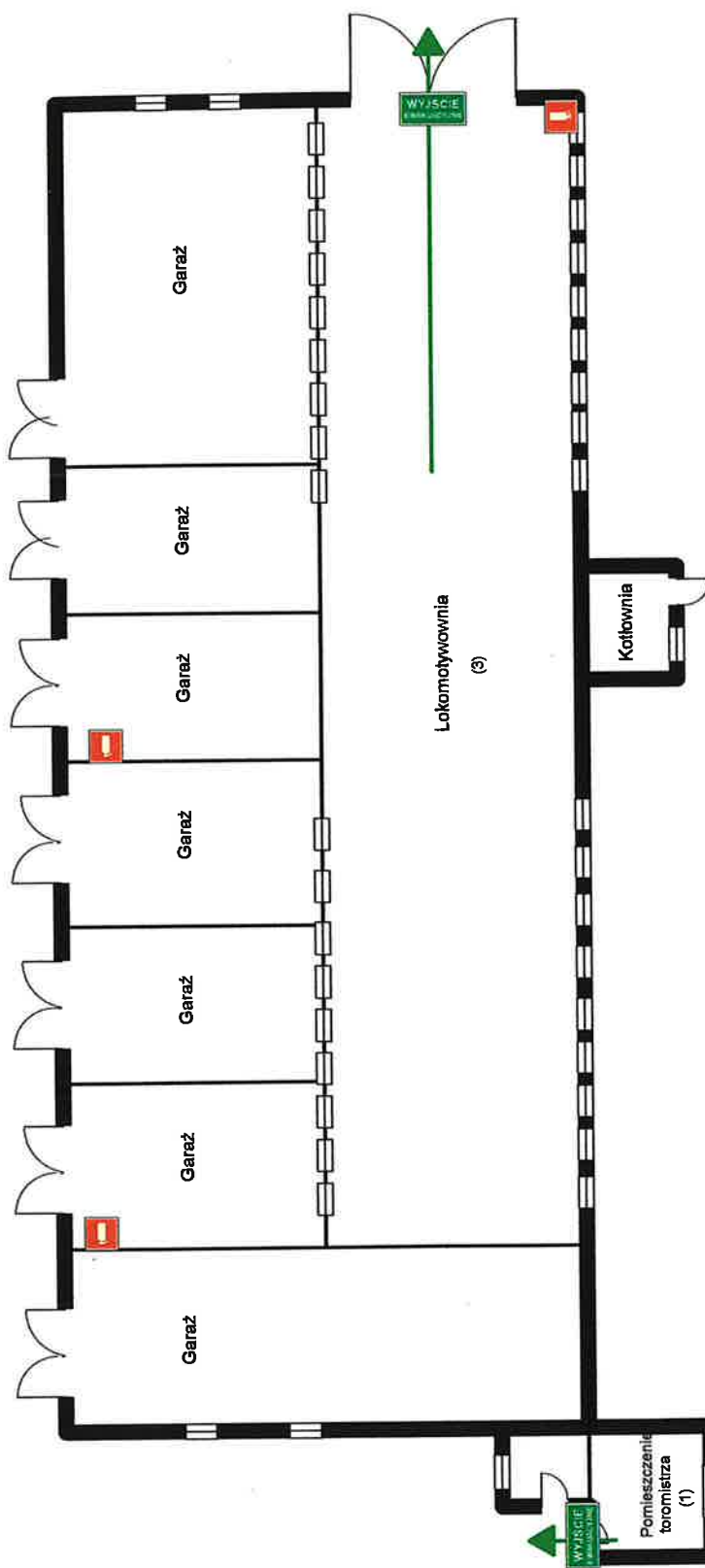
Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
(Stacja uzdatniania wody)

- Wyjście ewakuacyjne
- Gašnica
- P. poŹ wyłącznika prądu
- Droga ewakuacji
- (x) - Przewidywana iloŹ osób w pomieszczeniu

Klasyfikacja obiektu: ZL III
 Powierzchnia uŹytkowa: 94,4 m²
 WysokoŹ: < 12,0 m
 IloŹ kondygnacji podziemnych: 0
 IloŹ kondygnacji nadziemnych: 1
 IloŹ stref poŹarowych: 1
 Przewidywana iloŹ osób na kondygnacji: 10

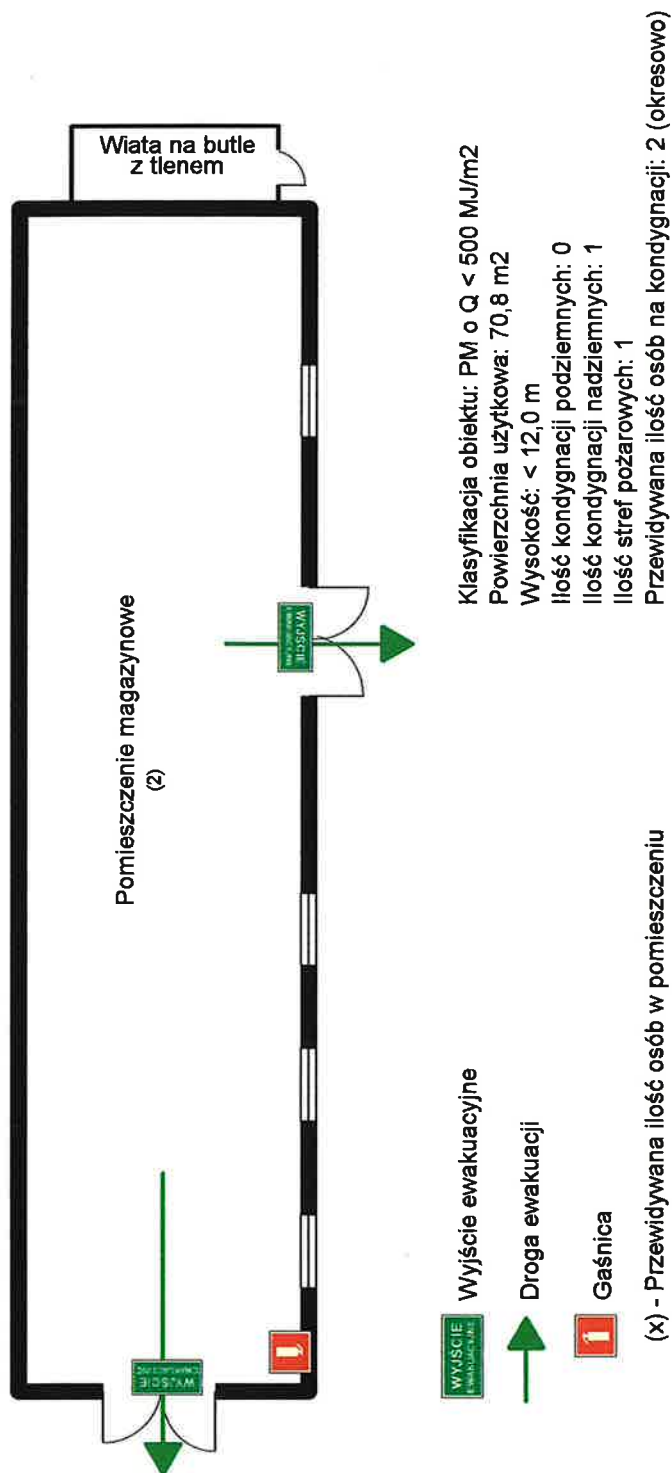
Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gašniczego
 (Punkt Obsługi Klienta)

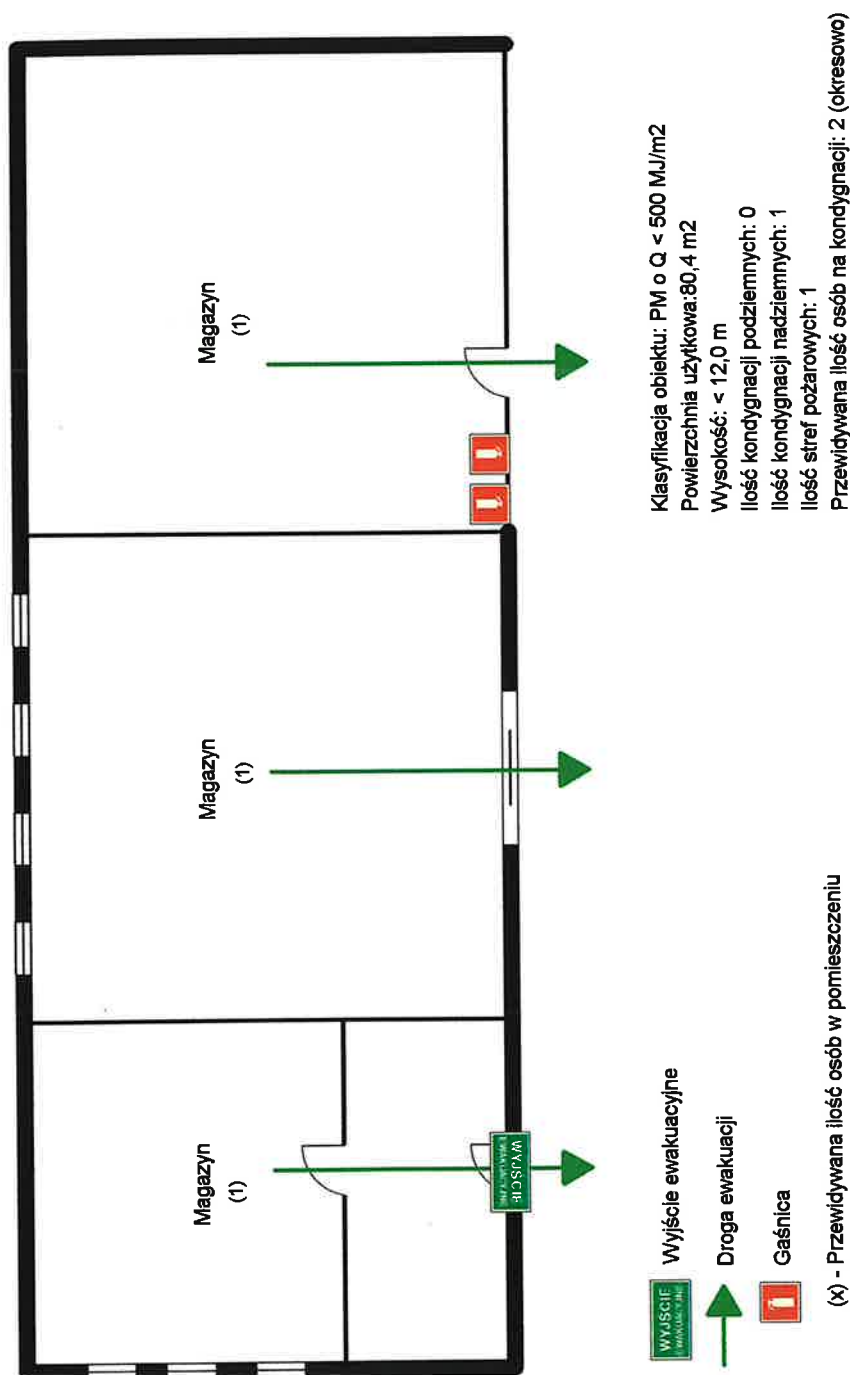
Klasyfikacja obiektu: PM o $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$
 Powierzchnia użytkowa: 607,4 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 1
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 5 (okresowo)

Wyjście ewakuacyjne
 Gaśnica
 Droga ewakuacji
 (x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

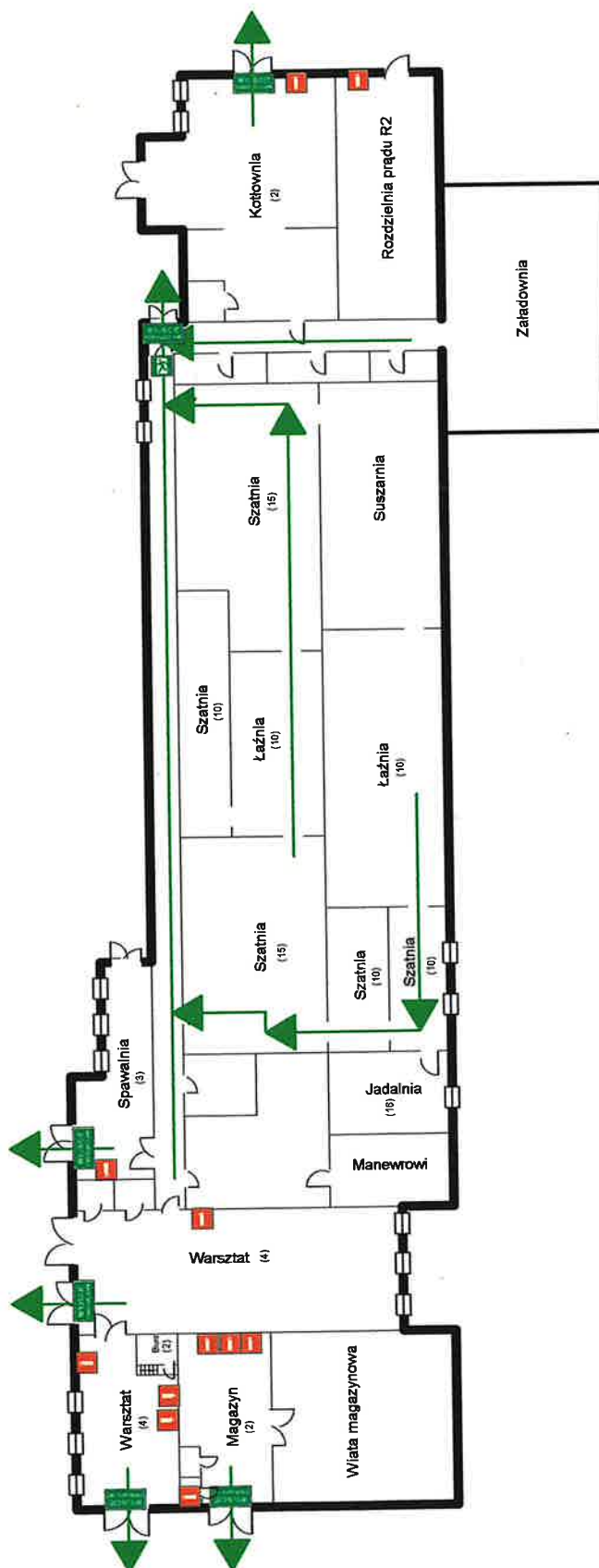
Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Lokomotywnia z garażami i budynkiem zwrotniczych OZW 1)

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
(Pomocnicze pomieszczenie magazynowe)

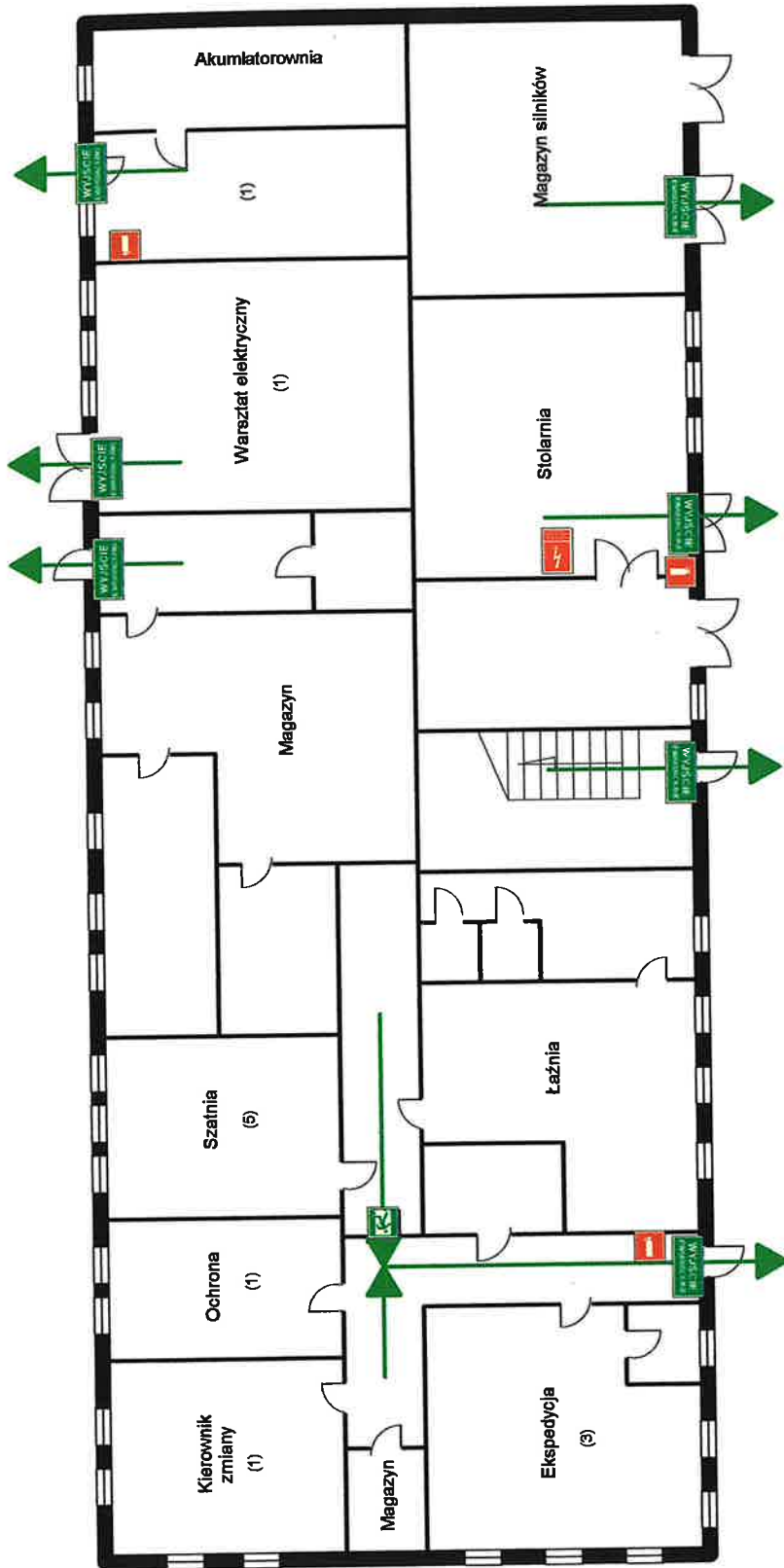
Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Magazyn smarów i olejów)

Klasyfikacja obiektu: PM o $Q < 500 \text{ MJ/m}^2 + \text{ZLIII}$
 Powierzchnia użytkowa: 934,2 m²
 Wysokość: <12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 1
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 45

- Wyjście ewakuacyjne
- Drzwi ewakuacyjne
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Droga ewakuacji
- Gaśnica
- (x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

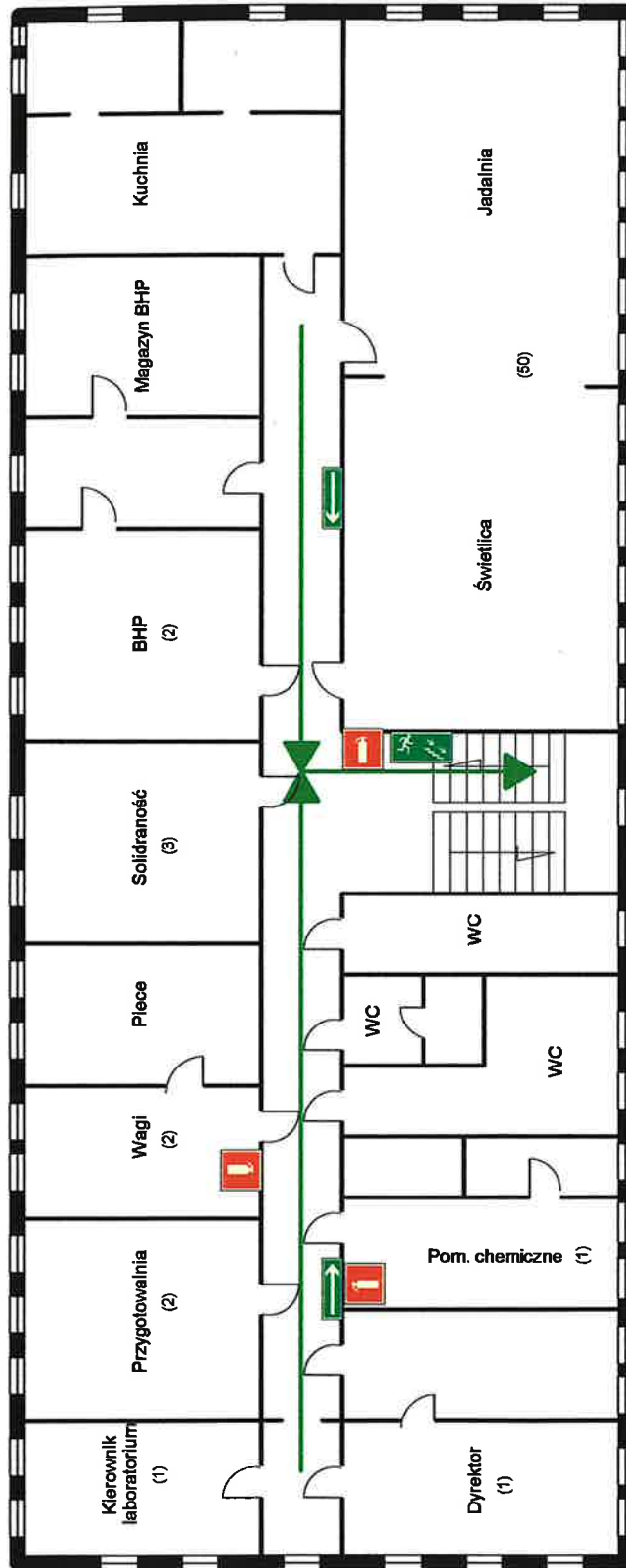
Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Budynek mechaniczny ze spawalnią)

Klasyfikacja obiektu: ZL III + PM o $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$
 Powierzchnia użytkowa: 986,9 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 2
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 10

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Drzwi ewakuacyjne
- Droga ewakuacji
- Gaśnica
- (x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Budynek wielofunkcyjny – parter)

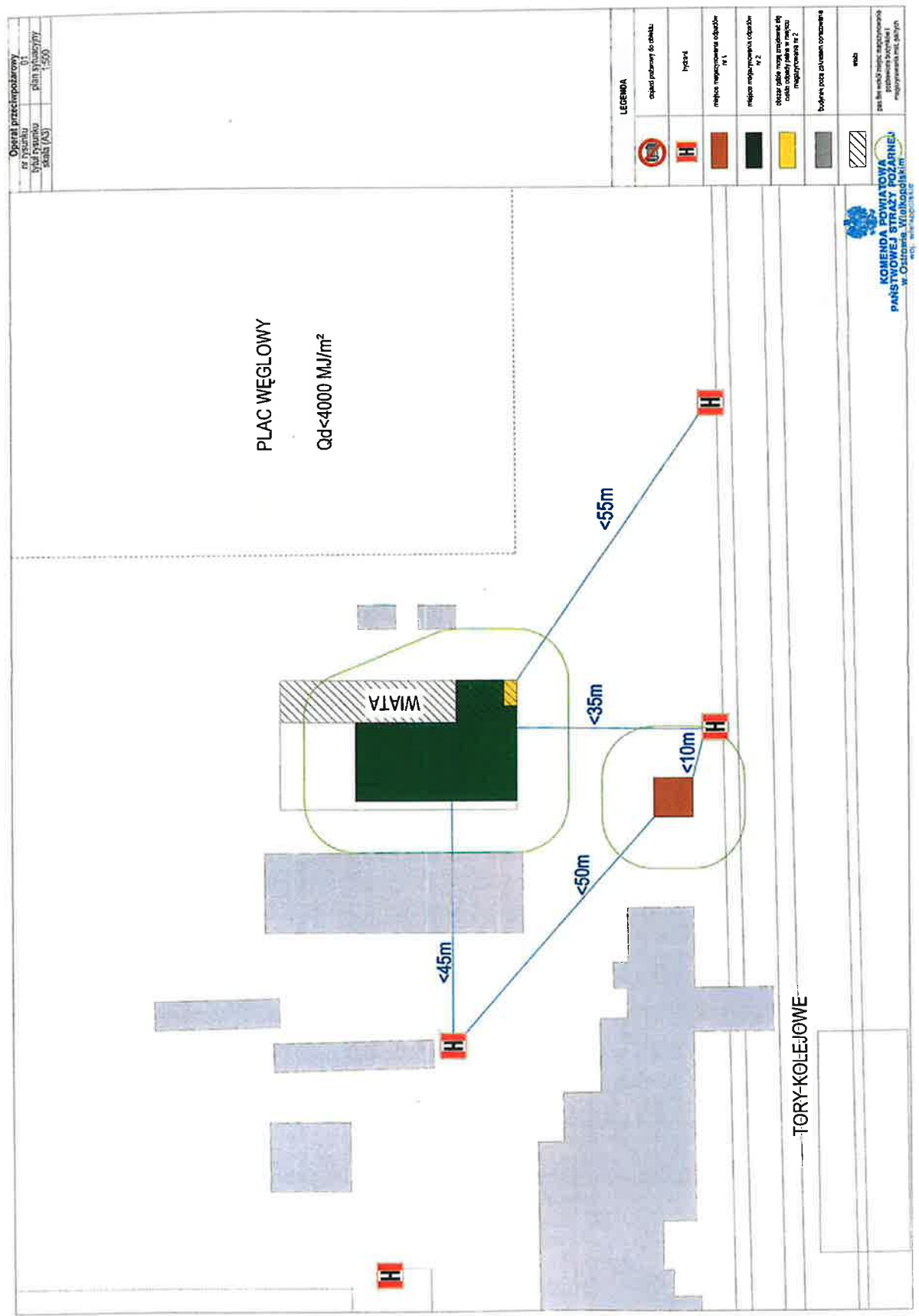
Klasyfikacja obiektu: ZL III + PM o $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$
 Powierzchnia użytkowa: 996,9 m²
 Wysokość: < 12,0 m
 Ilość kondygnacji podziemnych: 0
 Ilość kondygnacji nadziemnych: 2
 Ilość stref pożarowych: 1
 Przewidywana ilość osób na kondygnacji: 10

- Wyjście ewakuacyjne
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
- Kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół
- Droga ewakuacji
- Gaśnica
- (x) - Przewidywana ilość osób w pomieszczeniu

Plan ewakuacji i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego
 (Budynek wielofunkcyjny – I piętro)

**CENTRALA ZBYTU WĘGLA "WĘGŁOZBYT" S.A.
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA SKŁADOWISKA WĘGLA W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM**

Załącznik nr 19

Operat przeciwpożarowy
nr rysunku 01
tytuł rysunku plan sytuacyjny
skala (AS) 1:500

LEGENDA	
	zakaz palenisk i otwartego palenia
	hydrant
	miejsce magazynowania urządzeń 01
	miejsce magazynowania urządzeń 02
	obszar gdzie mogą przebiegać linie kolejowe i linie energetyczne
	budynki i inne urządzenia
	inne

KOMENDA POWIATOWA
POWIERZCHNI
PANSKIEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Ostrowie Wielkopolskim
www.kp191616.pl

Plan sytuacyjny miejsc magazynowania odpadów palnych
(z operatu przeciwpożarowego BRASA Sp. z o.o.).

SZKOŁA ASPIRANTÓW
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W POZNANIU

(pieczęć podłużna podmiotu prowadzącego szkolenie)

**ZAŚWIADCZENIE
o ukończeniu szkolenia**

Andrzej Mocek

(imię/imiiona i nazwisko)

urodzony(-na) dnia 23 października 1966 r.
w Poznaniu woj. wielkopolskie

ukończył(a) szkolenie aktualizujące inspektorów ochrony przeciwpożarowej
zorganizowane według programu

szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej (szkolenie aktualizujące)
z dnia 28 sierpnia 2012 r.

w okresie od dnia 14.01.2019 r. do dnia 16.01.2019 r.

przez Szkołę Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu

Zaświadczenie wydano na podstawie art. 4a ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie
przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).

Uprawnienia zachowują ważność przez 5 lat od dnia wystawienia niniejszego zaświadczenia.

Poznań, dnia 16 stycznia 2019 r.

Nr SIOPA.55.2019.1.21

KOMENDANT

st. brzyg. dr inż. Jan Koldej
*(podpis i pieczęć osoby upoważnionej
przez podmiot prowadzący szkolenie)*

Uprawnienia autora instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.